

06.10.2022

Julkinen

Kokoustiedot

Aika 06.10.2022 torstai klo 16:00 - 17:10

Paikka Riikinvoima Oy, Riikinnevantie 153 D, Varkaus sekä etäyhteys*

Lisätietoja

Saapuvilla olleet jäsenet

Tuomo Eskelinen, puheenjohtaja
*Martti Piironen, varapuheenjohtaja
*Eero Eloranta
Anu Hotti
Jari Hyykky
Merja Kaija
Laila Leskinen
*Pirjo Hentelä-Aho
Timo Tuovinen
Kaija Viljakainen

Muut saapuvilla olleet

Saija Pöntinen, palvelupäällikkö esittelijä
*Hanna Kisonen, suunnittelija tekninen sihteeri
Mari Karttunen, palveluneuvoja pöytäkirjanpitäjä
*Arto Ryhänen, toimitusjohtaja, Jätekuikko Oy klo 16:05-16:43, asia nro 3

Asiat 11 - 19 §

06.10.2022

Julkinen

Allekirjoitukset

Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tuomo Eskelinen
puheenjohtaja

Mari Karttunen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Tarkastettu 7.10.2022

Jari Hyykky

Merja Kaija

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Tarkastettu pöytäkirja on yleisesti nähtävänä Kuopion kaupungin verkkosivuilla www.kuopio.fi/paatoksenteke 7.10.2022

Mari Karttunen
pöytäkirjanpitäjä

Muutoksenhakukiellot

Kuntalain 136 §:n mukaan ei oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta voi tehdä §:ien 11 – 19 osalta, koska päätökset koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Käsitellyt asiat

Nro	§	Liite/ viite*	Otsikko	Sivu
1	11 §		Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
2	12 §		Pöytäkirjantarkastajat	5
3	13 §	1-8	Luonnos jätetaksaksi 1.1.2023 alkaen	6
4	14 §	9	Luonnos kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon taksaksi 1.1.2023 alkaen	20
5	15 §	10	Luonnos saostus- ja umpisäiliölaitteen käsittelytaksaksi 1.1.2023 alkaen	29
6	16 §	11	Jätepoliittisen ohjelman toteutuminen ohjelmakaudella 2017-2022	33
7	17 §	12	Jätehuollon palvelutason 2018-2022 toteutuminen	36
8	18 §	13	Vuoden 2023 toiminnan suunnittelu ja talousarvion valmistelutilanne	40
9	19 §	14-16	Jätelautakunnan tiedonannot 6.10.2022	44

Muutoksenhaku

06.10.2022

11 §

11 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätösehdotus

Puheenjohtaja

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Merkitään, että varsinaisista jäsenistä Liisa Pietikäinen ja Satu Suvivirta sekä kaupunginhallituksen edustaja Tiina Kaartinen olivat poissa kokouksesta. Kokouksessa oli läsnä varajäsen Pirjo Hentelä-Aho.

06.10.2022

12 §

12 §

Pöytäkirjantarkastajat

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Valitaan pöytäkirjantarkastajat. Vuorossa ovat jäsenet Jari Hyykky ja Merja Kaija.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Jari Hyykky ja Merja Kaija.

Luonnos jätetaksaksi 1.1.2023 alkaen

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen Alueelliset jätehuollon viranomaispalvelut

Tiivistelmä

Jätelautakunnan hyväksymässä jätetaksassa määritellään maksut kunnallisille jätehuoltopalveluille, jotka Jätekuukko järjestää kotitalouksille ja kunnille. Jättemaksuilla on katettava kaikki jätehuollon kustannukset. Kustannusvastaavuuden lisäksi taksa on ohjaava eli maksuilla pyritään ohjaamaan jätelain etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon, kuten jätteiden kierrätykseen.

Jätetaksan perusrakenne ollaan säilyttämässä ennallaan. Kotitalouksien jättemaksu koostuu jatkossakin perusmaksusta ja järjestetyn jätehuollon maksusta. Jättemaksujen tasoon on tulossa korotusta erityisesti jätteiden kuljetuskustannusten nousun vuoksi. Osin myös käsittelykustannukset ovat kohonneet. Lisäksi palveluverkoston muutokset vaikuttavat maksutasoon. Korotukset ovat eri suuruisia eri palveluilla. Kokonaisuudessaan tasokorotus kotitalouksien jätehuollon vuosikustannuksiin on noin 7–10 %. Kotitalouksien jätehuollon kustannukset nousevat maksumuutosten myötä tyypillisissä tilanteissa noin 0,75–1,20 euroa kuukaudessa.

Jätetaksan luonnos on valmisteltu yhteistyössä kunnallisen jäteyhtiön kanssa sen tekemien kustannuslaskelmien pohjalta. Sen jälkeen, kun taksaluonnos käsitellään lautakunnassa, asukkaille ja sidosryhmille varataan vielä vaikutusmahdollisuudet taksaan. Jätelautakunnan on tarkoitus hyväksyä taksa loppuvuonna 2022, jotta taksamuutokset voivat tulla voimaan 1.1.2023.

Kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon taksa

Jätelain (646/2011) 32 §:n mukaisesti kunta vastaa asumisessa sekä kunnallisessa hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollosta. Lisäksi kunta vastaa liikehuoneistoissa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollosta, kun jäte kerätään yhdessä em. jätteiden kanssa.

Kunnan on perittävä jätelain 78 §:n mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jättemaksua, jolla katetaan sille jätehuoltotehtävien hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jätelain 79 §:n mukaan jättemaksun perusteista määrätään kunnan (kunnan jätehuoltoviranomaisen) hyväksymässä jätetaksassa. Taksa on siis asiakirja, jossa luettelaa käytössä olevat jättemaksut ja kerrotaan, mihin maksut perustuvat.

Jättemaksuilla katetaan kunnallisen jäteyhtiön, Jätekuukon, järjestämät yhdyskuntajätehuollon palvelut, kuten jätteiden keräys, kuljetus ja käsittely, viestintä ja palveluneuvonta sekä jätehuollon kehittäminen ja investoinnit. Jättemaksuilla katetaan myös lakisäätteisten jätehuollon viranomaistehtävien hoitaminen eli Savo-Pielisen jätelautakunnan kustannukset.

06.10.2022

Kustannusvastaava ja ohjaava jätetaksa

Kunnallinen jätehuolto on rahoitettava kokonaan palveluista perittävillä maksuilla. Jätetaksan mukaisten maksujen on jätelain 78 §:n mukaan vastattava kunnan tarjoamaa jätehuollon palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon. Tämä tarkoittaa kannustamista mm. jätteen synnyn ehkäisyyn, tuotteiden uudelleenkäyttöön ja jätteiden kierrättämiseen.

Jätetaksan tulee siis olla lain mukaan sekä kustannusvastaava että etusijajärjestykseen ohjaava. Jotta nämä molemmat edellytykset täytyisivät, jätetaksan sisältämien jätemaksujen on kokonaisuutena katettava jätehuollon kulut, mutta samalla taksassa olisi kevennettävä niiden toimintojen ja palvelujen maksuja, joiden katsotaan edistävän etusijajärjestyksestä. Yksittäinen jätemaksu ei näin ollen ole välttämättä kustannusvastaava, vaan kustannusvastaavuus muodostuu taksan mukaisten jätemaksujen kokonaisuudesta. Asukkaan näkökulmasta jätetaksan ohjauvuutta on se, että asukas voi valinnoillaan vaikuttaa jätehuoltokustannustensa tasoon.

Taksan valmistelu ja päätöksenteko

Jätetaksan valmistelussa on otettu huomioon uusi Suomen Kuntaliiton ohjeistus jätetaksan laadintaan. Jätetaksan määrittämisessä noudatetaan näin valtakunnallisesti linjattua lain tulkintaa sekä taksarakennetta, kuitenkin paikalliset ja alueelliset erityispiirteet ja jätehuollon kustannusrakenteet huomioon ottaen.

Laskelmat eri jätehuoltopalvelujen kustannuksista on tehty kunnallisessa jäteyhtiössä. Laskelmat perustuvat sekä yhtiön itse toteuttamien että sen kilpailuttamien palvelujen kustannuksiin. Taksa on valmisteltu näiden laskelmien pohjalta jätelautakunnan viranhaltijoiden toimesta. Valmistelussa on tehty tiivistä yhteistyötä viranhaltijoiden ja jäteyhtiön yhteishenkilöiden kesken.

Jätelautakunta voi määrittellä jätelain sallimissa puitteissa itsenäisesti jätemaksupolitiikan ja maksujen nimikkeet, kohteet ja suuruuden. Jätelautakunnan on kuitenkin huolehdittava siitä, että kaikki jätehuoltopalvelujen kustannukset saadaan katettua taksan mukaisilla maksuilla. Lautakunta ei siis voi hyväksyä laillisesti taksaa, jolla ei katettaisi kunnallisen jäteyhtiön toimintaa jätelain, yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen nojalla. Jäteyhtiö toimii tehdyn osakassopimuksen mukaisesti omakustannuseriaatteella, eikä yhtiö jaa omistajakunnilleen osinkoa.

Jätelautakunnan alaisuudessa toimiva viranhaltija määrää jätemaksut kiinteistön haltijoille jätetaksan mukaisesti siten kuin jätelain 81 §:ssä säädetään. Jätemaksut suoritetaan jäteyhtiölle, joka toimii jätelautakunnan lukuun hoitaen laskutuksen ja maksukertymien seurannan.

Jätelautakunnan käsittelyssä on nyt taksaluonnos. Kuntalaisille ja muille, joihin asia voi vaikuttaa, varataan tämän jälkeen hallintolain 41 §:n mukaiset vaikutusmahdollisuudet taksaan. Tarpeellisten muutosten jälkeen 1.1.2023 voimaan tuleva taksa tuodaan hyväksyttäväksi jätelautakuntaan.

06.10.2022

Yleistä taksan muutosten perusteista ja tasosta

Savo-Pielisen jätelautakunnan alueella jätetaksan mukaisten maksujen yleinen taso pysyi vuosina 2017–2020 muuttumattomana, osin maksutasoa jopa alennettiin. Erityisesti maksutasoa alennettiin vuonna 2019, kun kierrätettävien jätteiden tyhjen-nyshintoja laskettiin voimakkaasti. Vuosina 2021–2022 jätemaksuja jouduttiin kuitenkin nostamaan. Myös vuodelle 2023 on jätemaksujen tasoa nostettava, jotta kaikki kustannukset saadaan katettua.

Taksan korotustarvetta aiheuttaa erityisesti Jätekuon kilpailuttamien jätteenkuljetusten kustannusten nousu. Tietyiltä osin myös jätteen käsittelyn kustannukset ovat nousseet, mutta osin käsittelyhinnat voidaan pitää ennallaan. Jätehuollon kokonaiskustannuksissa on otettava huomioon myös muuttuneen jätelainsäädännön ja uudistuvien jätehuoltomääräysten uudet vaatimukset sekä jätehuollon palveluverkostoon tehtävät muutokset.

Jätehuoltopalvelujen tuottamisen kustannusten nousun lisäksi jätemaksujen tasoon vaikuttavat lainsäädännön aiheuttamat toimintaympäristön muutokset. Kunnallisen jäteyhtiön toimintaedellytykset ovat kaventuneet viime vuosina, kun jätelainsäädännöllä on supistettu kunnan vastuuta jätehuollossa sekä rajattu kuntiin sidosyksikköasemassa toimivan jäteyhtiön mahdollisuuksia toimia markkinoilla. Lisäksi kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvien jätehuoltopalvelujen tarjoaminen tulee vähene- mään tämän vuoden lopussa. Kun kunnallisen jätehuollon infrastruktuurin kiinteitä kustannuksia katettiin aikaisemmin osin yritysmyyntillä, on näitä kustannuksia siirretty vähitellen kunnan lakisääteisten asiakkaiden maksettaviksi. Pyrkimyksenä onkin nykyään Suomen Kuntaliiton ohjeistuksen mukaisesti kustannusvastaava perustoi- minto, jossa lakisääteiset jätehuoltopalvelut eivät nojaa mahdollisesti epävarmaan markkinaehtoiseen tuloon.

Jätetaksan valmistelussa on oletettu, että hyvinvointialueiden omistukseen tai hallin- taan siirtyvien kiinteistöjen yhdyskuntajätteen jätehuolto säilyy edelleen kunnan vastuulla, sillä jätelakiin on ehdotettu uutta sääntelyä, jonka mukaan kunnan velvol- lisuutena on jatkaa vuoden 2025 loppuun saakka jätehuollon järjestämistä näillä kiinteistöillä. Hyvinvointialueet voivat ottaa jätteen haltijana jätehuollon järjestettä- väkseen ennen siirtymäajan umpeutumista, mutta ympäristöministeriön mukaan hyvinvointialueilta saatujen kommenttien perusteella voidaan arvioida, että useim- mat hyvinvointialueet pysyvät kunnallisten jätelaitosten asiakkaina jokseenkin siir- tymäajan loppuun saakka. Oletuksena onkin, että hyvinvointialueiden kiinteistöjen yhdyskuntajätehuollon järjestäminen säilyy vielä vuonna 2023 Jätekuolla.

Kaiken kaikkiaan Jätekuon toteuttamien jätehuoltopalvelujen arvioidut kustannuk- set vuodelle 2023 ovat noin 17 100 000 euroa, kun otetaan huomioon nykyiset kun- nan ensisijaiselle ja toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon kustannukset sekä sidosyksikköpalvelujen kustannukset (pl. maa- ja jätekeskustoiminta sekä saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuoltokokonaisuus). Kustannusten kokonaistaso ei ole ver- rattavissa vuoden 2022 kustannuksiin, koska asiakasmäärä supistuu. Erityisesti kun- nan toissijaiselle vastuulle kuuluvien asiakkaiden väheneminen pienentää kustan- nuksia, mutta samalla TSV-asiakkaiden jätemaksuilla saatavat tulot supistuvat tätä huomattavasti enemmän.

06.10.2022

Jätetaksan rakenne

Jätetaksan rakenteen toimivuutta on arvioitu taksaa valmisteltaessa. Taksan perusrakenne on katsottu toimivaksi ja säilytetään ennallaan. Samoin linjaukset sille, mitä palveluja milläkin maksuilla katetaan, säilytetään pääpiirteissään samoina kuin aikaisemminkin.

Tarkoituksena on, että taksa ohjaa tehokkaasti jätelain etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon. Mm. kiinteistöllä syntyvän jätteen määrä ja kierrätysaktiivisuus vaikuttaa tyyppillisesti jätemaksujen tasoon. Samalla kuitenkin huolehditaan, että kaikki asiakkaat osallistuvat riittävästi jätehuollon yleisen palveluverkoston kustannuksiin ja maksuilla saadaan katettua riittävästi kunkin asiakkaan jätehuoltopalvelujen kuluja.

Kotitalouksien maksu jakautuu jatkossakin kahteen osaan, perusmaksuun ja järjestetyn jätehuollon maksuun. Perusmaksu on asuinhuoneisto- ja vapaa-ajan asuntokohmainen vuosimaksu, joka määräytyy kaikille asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöille. Perusmaksun lisäksi kiinteistöille määräytyvä järjestetyn jätehuollon maksu on maksu jäteastioiden tyhjennyksistä taikka aluekeräyspisteen tai korttelikeräyksen käytöstä. Näiden lisäksi asiakkaille voi määräytyä heidän käyttämiensä palvelujen mukaisesti lisäpalvelumaksuja ja lajitteluasemilla asioinnin yhteydessä pienkuormamaksuja.

Jätetaksan hinta-alueet

Jätehuollossa yhteistyötä tekeviin kuntiin on tarkoituksenmukaista hyväksyä mahdollisimman pitkälti sama taksa. Jos kuitenkin jätehuollon kustannukset poikkeavat paljon eri kuntien välillä, ovat alueittaiset erot taksassa perusteltuja.

Savo-Pielisen jätelautakunnan alueen nykyisessä jätetaksassa on lähtökohtana se, että alueen kuntiin on hyväksytty suurelta osin sama taksa, joten esimerkiksi perusmaksut ja aluekeräyspisteiden käyttömaksut ovat yhtenäiset kaikissa kunnissa. Jäteastiatyhjennyksille on sen sijaan käytössä kaksi eri hinta-alueetta: 1) Kuopio, Siilinjärvi ja Pieksämäki ja 2) muut kunnat.

Hinta-alueet perustuvat kilpailutettujen kuljetushintojen eroihin. Alueella on käynnissä samanaikaisesti useita eri kuljetusurakoita, joiden kustannukset poikkeavat toisistaan mm. siksi, että jätteen haltijoiden ja kuljetettavan jätteen määrä, keräyspaikkojen väliset välimatkat ja jätteen vastaanottoaika vaihtelee eri alueilla. Kuljetushintojen taso on matalampi Kuopiossa, Siilinjärvellä ja Pieksämäellä muihin kuntiin nähden. Näin ollen näihin kolmeen kuntaan on laskettu kuljetusurakkahintoihin pohjautuen keskimääräiset yhteiset hinta- ja muihin kuntiin samoin yhteiset hinnat.

Kuljetushinnan yhtenäistäminen nykyisten hinta-alueiden välillä tarkoittaisi merkittävää muutosta asiakashintoihin. Tähän ei katsota olevan perusteita, kun tosiasiaassa eri alueiden kuljetuskustannukset eroavat toisistaan. Kuljetuskustannusten eroa selittää mm. se, että kuljetuskustannukset ovat pienimmät isoimpien kuntien väkirikkaimmassa taajamissa, mikä painaa koko kunnan hintaa alas. Kun lisäksi otetaan huomioon, että juuri Kuopion, Siilinjärven ja Pieksämäen isoimpia taajamia tulee koskemaan lähivuosina muita laajempia jätteiden erilliskeräysvelvoitteet, joista aiheutuu joka tapauksessa asiakkaille lisäkustannuksia, ei muita kuntia huomattavasti suuremmat hinnankorotukset olisi perusteltuja. Sekajätteen tyhjennyshinnoissa olevaa eri kuljetushinta-alueiden eroa esitetään kuitenkin hieman kavennettavaksi aikaisemmasta.

06.10.2022

Perusmaksu

Perusmaksulla katettavat kustannukset

Osa jätehuoltopalveluista on järjestetty kaikkia asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjä varten siten, ettei niistä ole käytännössä mahdollista tai perusteltua periä jätteen aiheuttamisperiaatteen mukaista, palvelun käytön määrään perustuvaa maksua. Usein tällaiset palvelut ovat asiointihetkellä maksuttomia tai vahvasti tuettuja. Tällaiset palvelut katetaan jätelain 78 §:n mukaisella perusmaksulla. Perusmaksutulo muodostaa kunnan jätehuoltoon ennakoitavissa olevan varman tulon, jolla palveluja voidaan ylläpitää.

Perusmaksu koostuu perusosasta ja jäteautakuntaosasta. Perusosalla katetaan Jäte-
kukon järjestämä neuvonta ja viestintä, vaarallisten jätteiden keräys, lajitteluasemien rakenteet ja ylläpito, tekstiilijätteen keräys sekä Rinki-ekopisteverkoston täydentävät ekopisteet. Perusmaksun jäteautakuntaosalla katetaan kuntien yhteisen jätehuoltoviranomaisen eli jätelauskunnan toiminta.

Perusmaksun tasoon vaikuttavat muutokset

Perusmaksun perusosaan on tulossa korotusta, kun taas jäteautakuntaosa säilyy entisellä tasolla. Perusmaksuun vaikuttaa korottavasti erityisesti laajeneva poistotekstiilin keräys sekä vaarallisten jätteiden käsittelykustannusten kasvaminen. Muiden palveluiden kustannuksissa muutokset ovat vähäisempiä.

Poistotekstiilin keräys on uusi palvelu, jonka kustannukset sisällytetään perusmaksulla katettaviksi. Keräystä on testattu Kuopiossa vuoden 2022 aikana ja se laajenee muille alueille vuoden 2023 alussa jätelainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Poistotekstiilin keräys ja käsittely kasvattaa perusmaksulla katettavia kustannuksia noin 6–7 %.

Perusmaksulla jo aikaisemmin katetuista palveluista erityisesti vaaralliseen jätteen keräyksen ja käsittelyn kustannukset ovat kasvaneet. Kunnallisen jäteyhtiön oli aikaisemman hankintakauden loputtua kilpailutettava tämä kokonaisuus uudestaan ja uudet hinnat vaarallisten jätteen käsittelylle ovat huomattavasti aikaisempaa korkeampia. Vaarallisen jätteen keräyksen ja käsittelyn kallistuminen korottaa perusmaksulla katettavia kustannuksia noin 6 %.

Jäte-
kukon järjestämien ekopisteiden kustannusten odotetaan hieman kasvavan tulevina vuosina, kun Rinki-ekopisteverkosto on supistamassa ja Jäte-
kukon on järjestettävä aikaisempaa enemmän täydentäviä ekopisteitä. Vielä tässä vaiheessa ekopistekustannusten tason arvioidaan kuitenkin pysyvän lähes ennallaan, ja perusmaksussa on varauduttu ainoastaan hyvin vähäisiin verkoston muutoksiin.

Edellä mainittujen kustannusmuutosten lisäksi kustannusten kasvua on lajitteluasemien siirtokuljetuksissa. Jottei perusmaksutaso nousisi liikaa, on siirtokuljetusten kustannuksia siirretty katettavaksi lajitteluasemien pienkuormamaksuilla. Näin ollen perusmaksulla katetaan vain sen verran lajitteluasemakustannuksia kuin ennenkin. Samoin perusmaksulla katettavan viestinnän ja neuvonnan osuus pidetään ennallaan.

06.10.2022

Perusmaksun luokittelu ja taso

Perusmaksua maksavia vakituksia asuntoja on noin 122 000 kpl ja vapaa-ajan asuntoja 34 000 kpl. Perusmaksua maksavien asiakkaiden määrä on hieman noussut, joten nousevat kustannukset jakautuvat aikaisempaa isommalle asiakasmäärälle.

Perusmaksussa on vakituksille asunnoille kaksi eri maksuluokkaa. Perusmaksun suuruuteen vaikuttaa se, onko biojätteelle erilliskeräys tai kompostointi kiinteistöllä. Jos biojäte laitetaan sekajätteen joukkoon, on perusmaksu suurempi kuin niillä kiinteistöillä, joilla biojäte lajitellaan. Vapaa-ajan asuntojen perusmaksulle on yksi maksuluokka.

Vakituisten asuntojen perusmaksua esitetään nostettavaksi 2,75 euroa vuodessa. Tämä tarkoittaa 6–12 %:n korotusta perusmaksuun. Aikaisempina vuosina eri perusmaksuluokkia on korotettu prosentuaalisesti suurin piirtein yhtä paljon, mutta nyt vakituisten asuntojen perusmaksuun esitetään euromääräisesti yhtenäistä korotusta. Näin vakituisten asunnon korkeampi perusmaksuluokka ei nouse kohtuuttoman suureksi alempaan perusmaksuun nähden. Vapaa-ajan asunnon perusmaksua esitetään nostettavaksi 1,50 euroa vuodessa, mikä tarkoittaa 11 %:n korotusta perusmaksuun.

Jätetaksaa valmisteltaessa arvioitiin eri vaihtoehtoja perusmaksun luokittelulle (vaihtoehtovertailu liitteessä). Nykyisen mallin mukainen ohjaava perusmaksu, jossa vakituiset asunnot voivat vaikuttaa biojätteen lajittelulla maksutasoon, katsottiin perustelluimmaksi säilyttää. Tässä vaihtoehdossa muutos maksuun pysyy kaikilla asiakasryhmillä tasaisimpana.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut*Jäteastioiden tyhjennysmaksuilla katettavat kustannukset*

Jäteastioiden tyhjennysmaksut ovat maksuja kiinteistökohtaisten tai kiinteistöjen yhteisten kimppa-astioiden tyhjennyksistä. Tyhjennyshinnat on määritelty erikseen sekajätteelle ja kierrätettäville jätteille eli biojätteelle, muovi-, kartonki- ja lasipakkauksille sekä metallille. Jäteastioiden tyhjennysmaksuilla katetaan jätteiden keräyksen, kuljetusten ja käsittelyn lisäksi kunnallisen jäteyhtiön palvelutuotannon kulut sekä pääosa asiakaspalvelun, hallinnon, tietojärjestelmien ja toimitilojen kuluista.

Sekajätteen tyhjennysmaksu muodostuu kuljetus- ja käsittelyosasta. Kuljetusosalla katetaan sekajätteen keräyksen ja kuljetuksen, kuljetusten järjestämisen, jäteastiapalvelun ja astiapesujen kustannuksia. Käsittelyosalla katetaan sekajätteen käsittelykustannukset eli poltto energiahyötykäyttöön. Ohjaavuuden aikaansaamiseksi sekajätteen käsittelyosalla katetaan myös erilliskerätyn biojätteen käsittelyn eli kierrätyksen kustannukset. Samoin sekajätteen käsittelyosaan on sisällytetty valtaosin kunnallisen jäteyhtiön hallinnon, asiakaspalvelun, tietojärjestelmien ja toimitilojen kustannukset, jätekeskuksen kiinteitä kustannuksia sekä jätehuollon kehittämisen kustannuksia. Kun yleiset kustannukset ja osin kierrätettävien jätteiden kustannuksia katetaan sekajätteen maksuilla, kierrätettävien jätteiden tyhjennyshinnat pidetään sekajätehintoja alempina ja taksalla kannustetaan jätelain mukaisesti etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

06.10.2022

Biojätteen tyhjennyshinnalla katetaan ainoastaan biojätteen suorat keräyksen ja kuljetuksen kustannukset (ml. jäteastioiden toimitukset ja astiapesut). Sekajätteen maksuilla subventoidaan voimakkaasti biojäteastian tyhjennyksiä, joten biojäteastian tyhjennyshinta on yli 40 % pienempi kuin kuljetuksen ja käsittelyn todelliset yhteensasketut suorat kustannukset olisivat. Lisäksi pakkausjätteiden tyhjennysmaksuilla katetaan edelleen ainoastaan keräyksen ja kuljetuksen kustannukset. Pakkausjätteiden käsittelystä ei tule kustannuksia, koska ne luovutetaan pakkausten tuottajille ilman maksua.

Tällä hetkellä biojätteen ja pakkausjätteiden hinnoissa ei ole huomioitu Jätekukon palvelutuotannon ja logistiikan kustannuksia eli kuljetusten kilpailuttamiseen ja keräyksen järjestämiseen liittyviä kuluja, eikä myöskään jäteastiahankintojen kustannuksia. Nämä kaikki kustannukset katetaan nyt sekajättemaksuilla. Taksaa valmisteltaessa selvitettiin myös vaihtoehtona sitä, että em. kustannukset otettaisiin huomioon biojätteen ja pakkausjätteen tyhjennyshinnassa (vaihtoehdon arviointi on esitetty liitteenä). Koska kuitenkin jo kuljetusindeksikorotus on pakkausjätteille verrattain suuri, esitetään, että nämä kustannukset katetaan edelleen sekajättemaksuilla.

Tulevina vuosina kotitalouksien pakkausjätteiden tyhjennysmaksuihin tullaan viemään tuottajien maksamaa kompensaatioita. Pakkaustuottajat tulevat maksamaan kunnalliselle jäteyhtiölle valtakunnallisesti tehdyn sopimuksen mukaisen ja lainsäädäntöön perustuvan osuuden pakkausjätteiden keräys- ja kuljetustyöstä. Korvauksia maksetaan sopimuksen mukaan ensimmäisen kerran elokuussa 2024. Korvaukset koskevat tällöin vuoden 2023 jälkimmäistä puoliskoa, koska korvausten maksuvelvollisuus alkaa vasta heinäkuusta 2023. Koska korvausten tosiasiallisesta suuruudesta ei ole vielä tietoa ja korvauksia ei makseta vielä vuonna 2023, ei näitä voida ottaa vielä taksassa huomioon.

Sekajäteastioiden tyhjennykset ja maksujen taso

Sekajäteastian tyhjennyksiä tehdään ensi vuonna arviolta 1 210 000 kappaletta. Sekajätteen tyhjennysmäärä on vuosittain laskenut, ja nyt tyhjennysmäärää pienentää erityisesti TSV-asiakkaiden vähentyminen. Tyhjennysmäärän arvioidaan supistuvan kokonaisuudessaan noin 4 %.

Sekajäteastian tyhjennyshintaa on tarvetta nostaa vuodelle 2023. Hinnan korotukset johtuvat kuljetuskustannusten nousemisesta. Jätekukon kilpailuttamien, pakkaavilla jätteautoilla tehtävien jätteenkuljetusten hinnat on sidottu kuljetusindeksiin (Tilastokeskuksen julkaisema kuorma-autoliikenteen kustannusindeksi), joka on noussut 12,81 % Jätekukon urakoitsijasopimuksissa määriteltyjen vertailuajankohtien välillä. Tämä indeksikorotus on siirrettävä kuljetushintoihin, sillä kuljetusurakoitsijoille maksettavat kuljetuskustannukset nousevat tämän verran. Koska kahden eri hinta-alueen välistä kuljetushinnan eroa esitetään kavennettavaksi, hinta-alueella yksi sekajätteen kuljetushinnan osuus nousee noin 15 % eli enemmän kuin hinta-alueella kaksi, jossa kuljetushinnan osuus nousee noin 10 %.

Sekajätteen käsittelyn eli energiahyötykäytön kustannukset ovat pienentyneet aikaisemmasta. Tämä johtuu siitä, että Riikinvoiman sähkön myynnistä saatavat tulot ovat kasvaneet, millä voidaan kattaa aikaisempi suurempi osa käsittelykustannuksista. Sen sijaan sekajättehinnalla katettavan biojätteen käsittelyn kustannukset ovat nousseet. Tämän lisäksi sekajätteen käsittelyosan hintaan vaikuttaa korottavasti se,

06.10.2022

että sekajättemaksuilla katetaan suuri osa jäteyhtiön yleisistä kustannuksista, jotka ovat kohonneet. Lisäksi on otettava huomioon se, että sekajäteastioiden tyhjennysten edelleen vähentyessä nämä kustannukset katetaan koko ajan supistuvien tyhjennysmäärien maksuilla.

Tässä vaiheessa on arvioitu, että sekajätteen käsittelykustannusten pieneneminen Riikinvoimalla riittää kattamaan muiden sekajättemaksuilla katettavien kustannusten nousun, joten sekajätteen käsittelyosaa ei ole tarvetta korottaa. Sen sijaan kuljetusosaan kuljetusindeksin nousun vuoksi tehtävät korotukset tarkoittavat jäteastian koosta riippuen 4–10 %:n nousua sekajätteen tyhjennyshintoihin. Hinnankorotus vaihtelee astiakoon mukaan, koska kuljetuskustannus on kaikilla jäteastioilla sama, mutta käsittelyhinnan osuus määräytyy astian koon ja sille lasketun keskimääräisen täyttöasteen mukaan.

Sekajäteastioiden tyhjennyshinnat sisältävät Jätekkon toteuttamat jäteastiapesut. Uutena Jätekkoko pesee myös taajamien syväkeräyssäiliöt, mikä parantaa asiakkaiden saamaa palvelua. Sekajätteen säiliöt pestään kerran vuodessa. Tämä nostaa syväkeräyssäiliöiden tyhjennyskustannusta, mikä otetaan huomioon uuden tyhjennyshinnan määrittelyssä.

Kierrätettävien jätteiden tyhjennykset ja maksujen taso

Biojätteen tyhjennyksiä arvioidaan olevan ensi vuonna noin 235 000 kappaletta, kartonki- ja muovipakkausten tyhjennyksiä vajaa 270 000 kappaletta sekä metallin ja lasipakkausten tyhjennyksiä yhteensä noin 50 000 kappaletta. Kierrätettävien jätteiden tyhjennysmäärä on tähän saakka noussut, kun jätteiden erilliskeräys on laajentunut, mutta TSV-asiakkaiden väheneminen vaikuttaa nyt osin myös kierrätettävien jätteiden tyhjennysmääriin.

Biojätteen ja pakkausjätteiden tyhjennyshintaa on tarvetta nostaa, koska kuljetuskustannukset nousevat. Koska kierrätettävien jätteiden tyhjennyshinnoilla katetaan ainoastaan suoria keräyksen ja kuljetuksen kustannuksia, viedään niiden hintaan suoraan kuljetusindeksikorotus eli vajaa 13 %.

Kierrätettävien jätteiden tyhjennyshinnat sisältävät Jätekkon toteuttamat jäteastiapesut. Uutena Jätekkoko pesee myös taajamien syväkeräyssäiliöt. Biojätteen säiliöt pestään kaksi kertaa vuodessa ja pakkausjätteiden säiliöt kerran vuodessa. Tämä aikaisempaa parempi palvelutaso otetaan huomioon säiliöiden uusien tyhjennyshintojen määrittelyssä siten, että hinta sisältää jatkossa myös säännölliset pesut.

Aluekeräyspistemaksut

Aluekeräyspistemaksu on asuinhuoneisto- ja vapaa-ajan asuntokohtainen käyttömaksu, joka oikeuttaa Jätekkon ylläpitämien sekajätteen keräyspisteiden käyttöön. Pisteiden käyttäjiksi liittyvät ne yhden tai kahden asunnon talot ja vapaa-ajan kiinteistöt, joilla ei ole käytössä omaa jäteastiaa tai kimppa-astiaa. Aluekeräyspistemaksulla katetaan keräyspisteiden rakentaminen ja ylläpito (esim. siivous- ja kunnossapitokustannukset) sekä jäteastiatyhjennykset eli jätteen käsittely- ja kuljetuskustannukset.

Jätekkolla on alueella 173 aluekeräyspistettä, joista 101 pistettä on ympärivuotisesti käytettäviä ja 72 pistettä on vain kesäajan käytössä. Tähän asti aluekeräyspisteillä

06.10.2022

on kerätty lähes poikkeuksetta pelkästään sekajätettä eli aluekeräyspistemaksu on oikeuttanut sekajäteastioiden käyttöön. Jos aluekeräyspistettä käyttävällä asiakkaalla ei ole ollut kompostointia biojätteelle, on biojäte siis ohjautunut sekajäteastiaan. Jätekuukko on kokeillut parina viime vuonna myös biojätteen erilliskeräystä parilla aluekeräyspisteellä ja tästä on saatu hyviä kokemuksia. Näin ollen biojätteen erilliskeräystä tullaan järjestämään jatkossa aikaisempaa laajemmin kierrätettävien jätteen kuljetusalueella oleville ympärivuotisille aluekeräyspisteille, jotta biojätteen lajittelua ja kierrätystä saataisiin edistettyä.

Koska biojätteen erilliskeräyksestä aiheutuu lisäkustannuksia, esitetään taksaan uusi hintaluokka niille vakituisille asuinkiinteistöille, jotka voivat käyttää aluekeräyspisteellä sekä sekajätteen että biojätteen keräystä. Aluekeräyspisteen käytön hinta nousee siis niillä vakituisilla asuinkiinteistöillä, joilla ei ole biojätteelle kompostointia ja biojäteastia on järjestetty aluekeräyspisteelle. Maksu sekajätteen ja biojätteen keräyksestä esitetään 20 euroa korkeammaksi kuin pelkän sekajätteen keräyksen maksu, mutta näillä asiakkailla perusmaksu laskee vastaavasti pienempään maksuluokkaan. Biojätteen aluekeräyspistekeräyksestä ei siis käytännössä aiheudu lisäkustannuksia asiakkaille. Asiakkaat saavat lisäpalvelua, mutta toisaalta ovat uudistettavien jätehuoltomääräysten mukaan myös velvollisia lajittelemaan biojätteen.

Jatkossa vakituisille asunnoille on aluekeräyspisteen käytöstä kaksi eri maksuluokkaa: aluekeräyspisteen käyttö sekajätteelle sekä aluekeräyspisteen käyttö seka- ja biojätteelle. Lisäksi säilytetään omat maksuluokat ympärivuotisesti käytettäville vapaa-ajan asunnoille ja kesäaikana (1.5.–30.9.) käytettäville vapaa-ajan asunnoille. Aluekeräyspisteen käyttöön oikeuttava maksu on jokaisessa osakaskunnassa samansuuruinen. Maksuluokkiin tehtävien muutosten lisäksi aluekeräyspistemaksua on tarvetta korottaa erityisesti kuljetuskustannusten kasvamisen vuoksi. Maksuja esitetään nostettavaksi noin 6–7 %.

Korttelikeräyksen käyttömaksut

Korttelikeräys on asuntoaluekohtainen, keskitetty jätteenkeräysjärjestelmä. Korttelikeräyksessä asuinalueelle järjestetään korttelikohtaiset tai usean korttelin yhteiset jätteenkeräyspisteet, joissa kerätään sekä sekajätettä että kierrätettäviä hyötyjätteitä. Kaikki asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt käyttävät korttelikeräyksen alueilla Jätekuukon järjestämiä keräyspisteitä, eikä alueilla ole käytössä kiinteistökohtaisia jäteastioita.

Korttelikeräys on toteutettu Siilinjärven Taivallahden pientalovaltaiselle asuinalueelle. Järjestelmä on tarkoitettu toteuttaa myös Kuopion Savilahden kerrostalovaltaiselle alueelle. Korttelikeräys voidaan ottaa käyttöön myös muilla uusilla asuinalueilla, kun se otetaan huomioon alueen suunnittelussa ja toteuttamisesta sovitaan kunnallisen jäteyhtiön kanssa. Jotta korttelikeräys voidaan toteuttaa kohtuullisin kustannuksin, on yhtä keräyspistettä kohti oltava riittävästi asiakkaita.

Korttelikeräyksen maksuilla katetaan korttelikeräyksen rakentamisen ja ylläpidon sekä jätteiden keräyksen, kuljetuksen ja käsittelyn kustannukset. Jotta kustannukset saadaan katettua, on pientalovaltaisten alueiden korttelikeräyksen käyttömaksun korotus yhtenäinen aluekeräyspistemaksun korotuksen kanssa eli noin 6–7 %.

06.10.2022

Kerros- ja rivitalovaltaisilla alueilla asuntokohtainen kiinteä vuosimaksu voisi ylittää korttelikeräyksen järjestämisestä aiheutuvat tosiasialliset kustannukset, koska yhden jätepisteen käyttäjinä on näillä alueilla huomattavasti useampia asuinhuoneistoja kuin pientalovaltaisilla alueilla. Tämän vuoksi näillä alueilla maksu määräytyy niin, että vain korttelikeräyksen rakentamisen ja ylläpidon kustannukset katetaan kiinteällä maksulla, kun taas tyhjennysmaksut jaetaan kiinteistöjen kesken toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Tähän kiinteään maksuun esitetään pientalovaltaisia alueita suurempaa korotusta, koska kerrostalovaltaisilla alueilla korttelikeräyspisteitä rakennettaessa varaudutaan uusien älyratkaisujen käyttöönottoon. Korttelikeräystä ei ole vielä käytössä kerrostalovaltaisella alueella, joten maksuperusteiden toimivuutta tullaan vielä seuraamaan, kun järjestelmä otetaan käyttöön.

Lisäpalvelujen maksut

Asiakkaiden tilaamille jätehuollon lisäpalveluille on määritelty taksassa erilliset maksut. Näiden lisäpalvelujen myynti on vähentynyt aikaisempaan nähden. Lisäpalvelumaksuja määräytyy asiakkaille myös tilanteissa, joissa jäteastian tyhjennyksestä aiheutuu kunnalliselle jäteyhtiölle normaalia poikkeavia kustannuksia esimerkiksi keräyspaikan olosuhteiden vuoksi.

Lisäpalvelujen hintoja esitetään tarkistettavaksi kustannusperusteisesti siten, että kuljetusindeksikorotus eli vajaan 13 %:n tarkistus huomioidaan niissä hinnoissa, jotka liittyvät jätteen keräykseen ja kuljetukseen. Hukkanoutomaksusta laskutettavaa hintaa nostetaan tätä enemmän, jotta se vastaa urakoitsijalle jatkossa maksettavaa hintaa. Jäteastian toimituksissa hinta nousee sen sijaan vähemmän.

Tilaukskuljetusmaksu veloitetaan nykyisen taksan mukaan epäsäännöllisistä, pyynnön perusteella tapahtuvista jäteastiatyhjennyksistä. Tilaukskuljetusmaksun käyttöalaa esitetään laajennettavaksi siten, että se veloitetaan asiakkaan pyynnön perusteella tehtyjen tyhjennysten lisäksi tilanteissa, joissa jätelajit ovat sekaisin ja kierrätettävän jätteen astia pitää laittaa jätteenkuljettajan ilmoituksen myötä erikseen tyhjennykseen sekajättereitille. Näin saadaan katettua ilmoituksen käsittelyn ja tyhjennyksen uudelleenreitityksestä aiheutuvan työn kuluja.

Jätetaksaan on määritelty tuntihinta, jota voidaan käyttää mm. silloin, kun jäteastian tyhjennystilaus ajetaan erillisenä kuljetuksena tai jätteenkuljettajan joutuu odottamaan jätteenkeräyspaikkaan pääsyä, kuten lukon avaamista. Jatkossa tuntihintaa on mahdollista käyttää muissakin tilanteissa, joissa jätteenkeräyspaikkaan pääsy edellyttää jätteenkuljettajalta jotain aikaa vievää menettelyä, kuten soittoa asiakkaalle. Tällaisista järjestelyistä on aina sovittava Jättekukon kanssa erikseen, koska kaikkia erityisjärjestelyjä ei ole mahdollista toteuttaa.

Kompostoreiden ja niiden toimituksen hintaa nostetaan kustannusten nousun vuoksi. Lisäksi on tarvetta nostaa isojen jäte-esineiden noutopalvelun (Noutokukko) ja jätelavapalvelun (Lavakukon) hintoja erityisesti kasvaneiden kuljetuskustannusten vuoksi. Lavakukon hinnankorotus on jätelajista riippuen 3–8 %. Noutokukon hinnankorotukseksi esitetään 7 %.

Lajitteluasemien pienkuormamaksut kotitalouksille

Jättekukon ylläpitämiä lajitteluasemia on Savo-Pielisen jätelautakunnan alueella 20 kappaletta, minkä lisäksi käytössä on kaksi mobiililajitteluasemaa. Lajitteluasemilla

06.10.2022

on vuodessa arviolta 115 000 asiakaskäyntiä. Valtaosa asiakkaista, tällä hetkellä lähes 90 %, on kotitalouksia.

Pienkuormamaksuilla katetaan lajitteluasemilla vastaanotettujen jätteiden käsittelyn kustannukset. Lajitteluasemien rakenteet, ylläpito ja jätteiden siirtokuljetukset kateetaan sen sijaan jatkossakin lähes kokonaisuudessaan perusmaksulla, jotta lajitteluasemien vastaanottomaksut saadaan pidettyä kohtuullisella tasolla. Suurin osa kotitalousasiakkaista tuo lajitteluasemille maksuttomiksi määriteltyjä jätteitä. Maksullisia kuormia on reilu 40 % kaikista jätteistä.

Lajitteluasemalla otetaan entiseen tapaan veloituksetta vastaan kotitalouksilta asumisessa syntyneiden vaarallisten jätteiden pienet erät (kyllästetyn puun kuorma voi olla suurempi kuin muiden vaarallisten jätteiden). Veloituksetta otetaan vastaan myös metallijäte, sähkö- ja elektroniikkaromu sekä pienkuormat puujätettä. Pienkuormamaksu otetaan muusta kuin erikseen veloituksettomaksi määritellystä jätteestä, kuten loppusijoitettavasta ja energiahyödynnettävästä jätteestä, joka on tyyppillisesti erilaista rakennus-, remontointi- ja purkujätettä, huonekaluja ja muuta vastaavaa jätettä.

Pienkuormamaksut perustuvat kuormakokoon ja tämä hinnoittelumalli esitetään säilytettäväksi. Näin pyritään siihen, että jätteet lajitellaan mahdollisimman hyvin ja maksut vastaavat vastaanotettua jätemäärää. Koska erityisesti jätteiden siirtokuljetuskustannukset ovat kohonneet, on pienkuormamaksuja tarvetta nostaa. Pienimpien kuormien hintoja ei kuitenkaan koroteta lainkaan. Näin pyritään siihen, että pienemmätkin kuormat ohjautuisivat aina lajitteluasemalle, kun hinta on kohtalaisen edullinen. Pienimmän kuorman hinnan edullisuudella pyritään myös ohjaamaan lajittelemaan jätteet ennen lajitteluasemalla tuomista mahdollisimman hyvin. Muita kuin pienimpien kuormien hintoja korotetaan 5–7 %.

Lajitteluasemilla on edelleen eritasoiset maksut kotitalouksille ja muille asiakkaille. Kotitalouksille useiden jätelajien vastaanotto on veloitusetonta ja muutenkin maksut ovat muita matalammat, koska kotitaloudet maksavat perusmaksussa lajitteluasemien ylläpitokustannuksia. Niille, jotka eivät maksa perusmaksua, vastaanottomaksut ovat korkeammat ja ne määräytyvät lähes kaikista kuormista, jotta niillä saadaan katettua lajitteluaseman kiinteitä kustannuksia. Muiden kuin kotitalousasiakkaiden pienkuormamaksuja esitetään nostettavaksi vastaavin perustein kuin kotitalouksien maksuja. Nämä hinnat nousevat 5–9 %.

Osalla lajitteluasemista on käytössä nykyään itsepalvelumahdollisuus. Tällöin asiakas maksaa lajitteluasemalle tuomansa pienkuorman etukäteen verkkokaupassa tai ilmoittaa siellä tuovansa asemalle veloitusettoman kuorman. Jättekukon tavoitteena on lisäksi ottaa käyttöön lajitteluasemille maksuautomaatteja, jossa kuorma maksettaisiin etukäteen. Välillä lajitteluasemalle tulee kuormia, joista on maksettu selkeästi väärän kokoisen pienkuorman maksu taikka maksua ei ole suoritettu, vaikka kuorma sisältää maksullista jätettä. Tällöin kuormien tuojaa joudutaan selvittämään jälkikäteen. Tällaisissa tapauksissa asiakkaaseen ollaan yhteydessä ja puuttuva pienkuormamaksu laskutetaan asiakkaalta, jotta jätteestä aiheutuvat kustannukset kohdistuvat oikein jätteen tuottajalle. Koska asian selvittelystä aiheutuu kustannuksia, esitetään taksaan otettavaksi näihin tilanteisiin asiakkaalta veloittettava selvitysmaksu. Lisäksi tapauksissa, joissa jätettä on jätetty lajitteluasemalle väärin paikkoihin selvästi

06.10.2022

vastoin ohjeita, voidaan jälkikäteen tehtävästä lajittelusta ja siivoamisesta veloittaa tuntihinta.

Laskutustapamaksu

Suomen Kuntaliiton taksaoppaan mukaan säännöllisesti toistuvia jätemaksuja koskevat laskut on tarkoituksenmukaista laskuttaa sähköisenä palveluna, kuten e-laskuina. Postitse lähetettävä paperilasku on käytäntönä harvinaistumassa ja se nähdään usealla toimialalla erityisenä lisäpalveluna, josta syntyneitä kuluja laskutetaan erillisenä maksuna. Tämän vuoksi myös jätetaksaan voidaan sisällyttää laskutustapamaksu paperisesta laskusta, joka on kustannuksiltaan sähköistä laskutustapaa kalliimpi.

Kunnalliselle jäteyhtiölle postitse lähetettävien paperilaskujen kustannukset ovat huomattavasti sähköisten laskujen kuluja suuremmat. Nämä kulut ovat myös kasvaneet vähitellen. Jotta näitä kuluja, erityisesti laskun tulostus- ja postituskuluja, saataisiin katettua suurilta osin näitä laskutustapoja käyttäviltä asiakkailta, esitetään käyttöön otettavaksi 1,50 euron lisämaksu kaikille paperilaskuille ja paperisille laskuilmoituksille. Näin asiakkaita pyritään myös ohjaamaan edullisempiin ja vähemmän jätettä tuottaviin sähköisiin laskutustapoihin. Tässä vaiheessa paperilaskun lisämaksuun ei esitetä sisällytettäväksi kaikkia paperilaskuista epäsuoraan aiheutuvia hallinnollisia kustannuksia, mutta tätä voidaan selvittää vielä myöhemmin.

Asiakkailla on valittavana useita sähköisiä laskutustapoja: e-lasku, sähköpostilasku tai jätelaskun vastaanotto veloitusettomaan Kivra-digipostilaatikkoon. Taloyhtiöillä käytössä voi olla myös verkkolasku. Jätekuikko tiedottaa näistä veloitusettomista maksutavoista ennen kuin paperilaskun lisämaksu otetaan käyttöön.

Taksan laskentaan liittyvät epävarmuudet

Jätehuollon tuloihin ja kustannuksiin vaikuttaa nykyään suuresti markkinatilanne sekä voimakkaasti muuttuvat polttoainekustannukset ja sähkön hinta. Siinä missä aikaisemmin jätteiden kuljetuksista maksettavia korvauksia on tarkistettu vuosittain, vuonna 2022 otettiin käyttöön voimakkaasti nousseen polttoaineen hinnan vuoksi menettely, jossa kuljetusurakoitsijoille maksettavien korvausten määrää on muutettu kuukausittain. Näin ollen jätteiden kuljetuskustannukset ovatkin olleet arvioitua suuremmat. Toisaalta taas sekajätteen käsittelykustannukset ovat olleet arvioitua pienemmät, koska Riikinvoiman sähkön myynnistä saatavat tulot ovat pienentäneet kuluja aikaisempaan nähden.

Tässä vaiheessa on arvioitu, ettei kuukausittaista jätteenkuljetuskorvausten tarkastelua ole enää tarvetta jatkaa vuonna 2023. Näin ollen on siis oletettu, että nyt kuljetushintoihin tehdyt kuljetusindeksikorotukset riittävät kattamaan jätteiden kuljetuskustannukset ensi vuonna. Lisäksi on arvioitu, että sähkön hinta säilyy vielä ainakin alkuvuoden korkealla tasolla, mikä pienentää sekajätteen käsittelykustannusta. Jos kuitenkin kesken vuotta tapahtuu ennakoimattomia suuren mittaluokan muutoksia, voi taksaa olla tarvetta tarkastella ja muuttaa kesken vuoden.

Vaikutusten arviointi

Taksamuutoksen ympäristövaikutukset arvioidaan kokonaisuudessaan neutraaleiksi, koska taksan ei ennakoida aiheuttavan jätteen keräykseen, kuljetukseen tai vastaanottoon voimakkaasti vaikuttavia muutoksia.

06.10.2022

Asiakkaiden jätehuollon kokonaiskustannukset nousevat jonkin verran taksamuutosten vuoksi. Korotus kustannuksiin on tyypillisesti noin 7–10 %. Kustannuksiin vaikuttaa merkittävästi se, millaiset kiinteistön jätehuoltopalvelut ovat. Myös jätteiden lajittelulla voi vaikuttaa kiinteistön jätemaksun suuruuteen. Vakituksilla asunnoilla jätehuollon kokonaiskustannukset ovat kuukausitasolla tyypillisimmin Kuopiossa, Siilinjärvellä ja Pieksämäellä noin 9–18 euroa ja muissa kunnissa reilu 10–20 euroa.

Vakituisten asuntojen jätehuollon kustannukset nousevat maksumuutosten myötä tyypillisissä tilanteissa noin 0,75–1,20 euroa kuukaudessa. Asiakkailla, joilla on käytössä syväkeräys, muutos on jonkin verran tätä isompi, koska tarjottavaan palveluun tulee lisäystä säiliöiden pesujen myötä. Kesäajan käytettävillä vapaa-ajan asunnoilla jätehuoltokustannusten muutos on tyypillisesti noin 0,30–0,40 euroa kuukausitasolle laskettuna.

Kiinteistöliiton indeksitalovertailun perusteella on mahdollista arvioida, miten suuret jätehuollon kustannukset ovat suhteessa muihin asumisen kuluihin kerrostalossa. Indeksitalo mittaa noin 60 kaupungin kuntakohtaisesti päätettäviä kiinteistöpito-kustannuksia. Nämä kustannukset kattavat keskimäärin hieman runsaat puolet taloyhtiöiden kaikista hoitokuluista. Jätelautakunnan alueen kunnista Kuopio on mukana indeksitalovertailussa. Kuopiossa jätehuoltokustannusten osuus vertailussa mukana olevista asumiskustannuksista on edellisvuoden tapaan noin 5 %. Näin ollen jätehuollon hintojen korotukset eivät näyntyä merkittävinä, kun otetaan huomioon kaikki asumiskustannukset.

Taksa ei koske yritysten jätehuoltoa, joten alueella toimivien yritysten osalta yritysvaikutukset ovat neutraalit.

Esitys

Jätelautakunta asettaa jätetaksaluonnoksen yleisesti nähtäville. Lautakunta varaa kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuuden esittää mielipiteensä asiasta. Lisäksi jätelautakunta varaa alueen toimialueen kunnille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille tilaisuuden lausunnon antamiseen taksaluonnoksesta.

Jätetaksaluonnos sekä kuulutus asian vireillä olosta ja vaikuttamismahdollisuuksista pidetään nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla 10.10.–3.11.2022. Tieto kuulutuksesta lähetetään lisäksi sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat julkaista ne omilla verkkosivuillaan. Asiasta ilmoitetaan lisäksi kuulutuksella, joka julkaistaan kuntien ilmoituslehdissä.

Nähtävillä olon ja kuulemisen jälkeen jätetaksaan tehdään tarvittaessa muutoksia ja se tuodaan jätelautakunnalle päätettäväksi.

Liitteet

- 1 7754/2022 Luonnos jätetaksaksi 1.1.2023 alkaen
- 2 7754/2022 Jätetaksan vaihtoehtojen vertailu
- 3 7754/2022 Jättemaksujen vertailu v. 2022–2023
- 4 7754/2022 Kotitalouksien jätehuollon kustannusesimerkit v. 2017–2023

06.10.2022

- 5 7754/2022 Jättemaksujen kehitys v. 2015–2023
- 6 7754/2022 Jäteastioiden tyhjennysmäärien kehitys v. 2018–2023
- 7 7754/2022 Jätehuoltokustannukset Kiinteistöliiton indeksitalovertailussa
- 8 7754/2022 Jätehuoltopalvelujen arvioidut kokonaiskustannukset v. 2023

Valmistelija

Saija Pöntinen

puh. +358 44 718 5066

Hanna Kisonen

puh. +358 44 718 5667

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Merkitään, että Jättekukon toimitusjohtaja Arto Ryhänen oli kuultavana tämän asian esittelyn aikana klo 16:05- 16:43 ja poistui kokouksesta asian esittelyn jälkeen. Merkitään, että jäsen Kaija Viljakainen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana 16:23-16:24 väliseksi ajaksi.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Luonnos kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon taksaksi 1.1.2023 alkaen

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen Alueelliset jätehuollon viranomaispalvelut

Tiivistelmä

Jätelautakunnan hyväksymässä kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon taksassa (TSV-taksa) määritellään maksut jätehuoltopalveluille, jotka kunnallinen jäteyhtiö Jätekuikko järjestää elinkeinotoiminnalle sekä muille julkisille toimijoille kuin kunnille. Ensisijaisesti nämä toimijat hankkivat jätehuoltopalvelut yksityisiltä jätehuoltoalan yrityksiltä, mutta kunnallisen jäteyhtiön on tarjottava palvelua, kun jätteen haltija pyytää sitä muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi, ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä

TSV-taksan mukaiset jätemaksut ovat suurelta osin yhtenäiset kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon maksujen kanssa. TSV-maksuilla katetaan kuitenkin jätelain mukaisesti kunkin palvelun tarjoamisesta aiheutuvat suorat kustannukset ja maksuja ei subventoida, joten ne ovat paikoin kotitalouksien maksuja korkeammat.

TSV-jätemaksujen tasoon on tulossa korotusta erityisesti jätteiden kuljetuskustannusten nousun vuoksi. Sekajätteen käsittelyhintaa pysyy ennallaan, mutta muutoin nousua on myös jätteiden käsittelykustannuksissa. Maksujen korotukset ovat eri suuruisia eri palveluilla. Sekajäteastioiden tyhjennyshinnat nousevat noin 4-10 %, ja kierrätettävien jätteiden tyhjennyshinnat noin 8-13 %. Muutoksia tulee myös lisäpalvelujen maksuihin sekä lajitteluasemien ja jätekeskuksen vastaanottomaksuihin.

Jätetaksan luonnos on valmisteltu yhteistyössä kunnallisen jäteyhtiön kanssa sen tekemien kustannuslaskelmien pohjalta. Sen jälkeen, kun taksaluonnos käsitellään lautakunnassa, varataan alueen yrityksille ja muille toimijoille vielä vaikutusmahdollisuudet taksaan. Jätelautakunnan on tarkoitus hyväksyä taksa loppuvuonna 2022, jotta taksamuutokset voivat tulla voimaan 1.1.2023.

Kunnan toissijainen vastuu jätehuollon järjestämisessä

Elinkeinoelämän jätehuolto sekä julkisen hallinto- ja palvelutoiminnan jätehuolto kuuluu kunnan omaa toimintaa lukuun ottamatta jätelain (646/2011) 28 §:n mukaisesti jätteen haltijan vastuulle. Kunnilla on kuitenkin velvollisuus turvata jätehuolto silloinkin, kun sen järjestäminen on ensisijaisesti jätetty jätteen haltijoiden ja yksityisten jätehuoltopalveluiden tarjoajien välisen sopimuksen varaan. Näin pyritään turvaamaan toimiva jätehuolto kaikkialla kaikille asiakkaille.

Jätelain 33 §:n mukaisesti kunnan on järjestettävä muun kuin jätelain 32 §:ssä tarkoitettujen jätteen jätehuolto silloin, kun jätteen haltija pyytää palvelua muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi, ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Tämän säännöksen mukaisesti järjes-

06.10.2022

tettyä palvelua kutsutaan kunnan toissijaiseksi jätehuoltopalveluksi eli TSV-palveluksi.

Silloin, kun TSV-palvelun arvo on vähintään 2 000 euroa vuodessa, on jätteen haltijan ennen pyynnön tekemistä julkaistava ilmoitus tarvitsemastaan jätehuoltopalvelusta jätteiden ja sivuvirtojen tietoaalustassa eli Materiaalitori-verkkopalvelussa. Vasta sitten, jos sopivaa markkinaehtoista palvelua ei Materiaalitorilla julkaistun ilmoituksen pohjalta löydy kohtuullisin ehdoin, voi pyynnön palvelusta esittää kunnalliselle jäteyhtiölle. Palvelupyynnön voi esittää jätteen haltijan puolesta myös tälle jätehuoltopalvelua tarjoava yritys.

Kun TSV-palvelun tarjoamiselle on perusteet, jatkuvasta kuljetus- tai vastaanottopalvelusta tehdään jätteen haltijan ja kunnallisen jäteyhtiön välillä jätelain mukainen sopimus, jonka kesto voi olla enintään kolme vuotta kerrallaan ja jonka osapuolet voivat irtisanoa sopimuksessa määritellyn irtisanomisajan kuluttua. Materiaalitoria koskeva jätelain sääntely tuli voimaan vuoden 2020 alussa ja tätä ennen tehdyt TSV-sopimukset tehtiin ilman, että palvelun käyttäjä on ilmoittanut palvelutarpeesta Materiaalitorilla. Nämä ennen sääntelyn voimaan tuloa tehdyt TSV-sopimukset umpeutuvat loppuvuonna 2022.

Jos kyseessä on jätehuoltopalvelu, jonka arvo on alle 2000 euroa vuodessa taikka palvelun tarve on kiireellinen ennalta arvaamattoman tapahtuman vuoksi, voi TSV-palvelua pyytää suoraan Jätekuukolta. Tällöin jätteen haltijan ei siis ole tarvetta julkaista ilmoitusta palvelutarpeesta Materiaalitorilla ennen pyyntöä. Jätekuukon tulee kuitenkin vuosittain toimittaa Materiaalitoriin tiedot myös tällaisesta palvelusta.

Vielä vuonna 2022 lukuisat yritykset ovat tukeutuneet jätehuoltopalveluissa kunnalliseen jäteyhtiöön eli ne hankkivat TSV-palveluna sekä jätteiden kuljetusta että käsittelyä Jätekuukolta. Jätekuukolla on jo tiedossa, että vuonna 2023 palvelutarve on vähentymässä ja TSV-asiakkaiden määrä on supistumassa erityisesti yhdyskuntajätteen keräyspalveluissa. Muilta osin vuoden 2023 tilannetta ja palvelutarvetta on kuitenkin hankalaa arvioida. Materiaalitorin kautta voi yrityksille löytyä muita palveluntarjoajia myös jätteen käsittelylle. Tällöin kunnallisella jäteyhtiöllä ei ole enää velvollisuutta tai oikeutta tarjota yritykselle TSV-palveluja.

Yleistä TSV-taksasta ja sen valmistelusta

Kunnan toissijaisen vastuun perusteella tarjottavat jätehuoltopalvelut ovat lakisääteisiä palveluja. Jätelain 78 §:n mukaisesti kunnan lakisääteisestä jätehuollon järjestämisestä on perittävä kustannukset täysimääräisesti kattavaa jätemaksua. Jättemaksun perusteista määrätään jätelain 79 §:n mukaisesti jätetaksassa, jonka kunnan jätehuoltoviranomainen hyväksyy. Jättemaksut määrätään jätteen haltijoille jätetaksan mukaisesti ja maksut suoritetaan Jätekuukolle, joka toimii jätelautakunnan lukuun hoitaen laskutuksen ja maksukertymien seurannan.

TSV-maksujen on vastattava mahdollisimman tarkasti juuri TSV-palvelujen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Jätelakiin on sisällytetty säännös, jonka mukaan kunnan toissijaisesta jätehuoltopalvelusta perittävä jätemaksu ei saa alittaa kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvasta jätehuoltopalvelusta perittävää jätemaksua. Näin ollen yrityksiltä ja muilta yhteisöiltä jätehuoltopalveluista perittävien jätemaksujen

06.10.2022

on oltava vähintään yhtä suuria kuin kotitalouksien sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan vastaavista palveluista perittävien maksujen.

TSV-maksut on pääosin yhtenäisiä kotitalouksien maksujen kanssa. TSV-maksuilla katetaan kuitenkin jätelain mukaisesti kunkin palvelun tarjoamisesta aiheutuvat kustannukset ja maksuja ei subventoida miltyään osin, joten ne ovat paikoin kotitalouksien maksuja korkeammat. TSV-maksuilla katetaan palvelujen suorien kustannusten lisäksi kunnallisen jäteyhtiön kiinteitä kustannuksia, mikä hyödyttää kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvia jätehuoltoasiakkaita eli kotitalouksia sekä kuntien hallinto- ja palvelutoimintaa.

TSV-taksa on valmisteltu alueellisissa jätehuollon viranomaispalveluissa kunnallisen jäteyhtiön toimittamien tietojen pohjalta. Käsittelyssä on nyt taksaluonnos. Yrityksille ja muille yhteisöille, joihin asia voi vaikuttaa, varataan hallintolain 41 §:n mukaiset vaikutusmahdollisuudet taksaluonnokseen. Lisäksi kunnille ja ympäristönsuojeluviranomaisille annetaan mahdollisuus lausunnon esittämiseen asiassa. Tämän jälkeen TSV-taksa tuodaan jätelautakunnan hyväksyttäväksi. TSV-taksan on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2023.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut

Jätelain 79 §:n mukaan kunnan jätemaksun perusteita ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. TSV-taksassa on määritelty säännöksen mukaisesti maksut jäteastioiden tyhjennyspalveluille jätelajeittain. Koko alueella noudatetaan yhtenäisiä maksuperusteita. Kuljetusten osalta maksut muodostuvat kilpailutuksen perusteella alueittain. Samoin kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvassa jätetaksassa, jäteastioiden tyhjennyshinnoille on kaksi hinta-aluea: 1) Kuopio, Siilinjärvi ja Pieksämäki sekä 2) muut kunnat. Jäteastian tyhjennyspalvelut tarjotaan TSV-asiakkailta samoilla kuljetusreiteillä kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvilla asiakkailta.

Sekajätteen tyhjennysmaksu muodostuu kuljetus- ja käsittelyosasta. Sekajäteastioiden tyhjennyshintoja on tarvetta nostaa. Hinnan korotusten perusteena on kilpailutettujen jätteenkuljetusten kustannusten nousu vajaalla 13 %:lla. Kustannusten kasvaminen perustuu siihen, että kilpailutetut kuljetushinnat on sidottu Jättekukon ja kuljetusurakoitsijoiden välisin sopimuksin kuorma-autoliikenteen kustannusindeksiin, joka on muuttunut määriteltynä vertailuajankohtana 12,81 %. Sen sijaan sekajätteen käsittelyhintaa ei ole tarvetta nostaa, vaan se pidetään ennallaan. Sekajäteastioiden tyhjennysmaksut nousevat jäteastiakoosta riippuen noin 4-10 %. Mak-suissa otetaan huomioon se, että kuljetushinnan eroa kavennetaan hieman hinta-alueiden 1 ja 2 välillä.

Biojätteen tyhjennyshinta on TSV-asiakkailta huomattavasti korkeampi kuin kunnan ensisijaiselle jätehuoltovastuulle kuuluvilla asiakkailta, koska TSV-asiakkailta biojätteen tyhjennyksiä ei voida kompensoida sekajätteen maksuilla. Kunkin jätelajin keräyksen, kuljetuksen ja käsittelyn suorat kustannukset katetaan siis siitä jätelajista saatavilla maksuilla. Biojätteen maksuilla on katettava kuljetuksen lisäksi käsittelyn kustannukset, joissa on kasvua aikaisempaan nähden. Biojäteastiolla tyhjennyshinta on siis nousemassa alueesta riippuen noin 8-9 %.

Pahvi-, kartonki- ja muovipakkausten tyhjennyshinnat ovat yhtenäiset TSV-asiakkailta ja kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvilla asiakkailta. Nämä maksut kattavat niistä

06.10.2022

aiheutuvat suorat keräyksen ja kuljetuksen kustannukset. Näitäkin hintoja on tarvetta nostaa kuljetusten kustannusindeksissä tapahtuneen muutoksen mukaisesti vajaa 13 %.

Lasipakkausten ja metallin tyhjennyshinnat ovat TSV-asiakkailta korkeammat kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvilla asiakkailta. Kotitalouksille sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnalle on laskettu kaikille kierrätettäville jätteille yhtenäinen tyhjennyshinta, joka on keskimääräinen hinta, jolla saadaan katettua biojätteen, muovi- ja kartonkipakkausten, lasipakkausten ja metallin keräyksen ja kuljetuksen kustannukset. TSV-asiakkaille ei tällaista hinnan tasausta eri jätelajien välillä tehdä. Koska lasipakkausten ja metallin kilpailutetut tyhjennyshinnat ovat muita kierrätettäviä jätteitä korkeammat, ne ovat TSV-asiakkailta eri tasolla kuin muilla asiakkailta. Näihin hintoihin on tarvetta tehdä kuljetuskustannusten kasvusta aiheutuva vajaa 13 %:n hinnankorotus.

TSV-asiakkaille tarjottava palvelu on sikäli suppeampi kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvilla asiakkaille, että tyhjennysmaksuihin ei sisälly jäteastiapalvelua. Jäteastioiden tyhjennyshinnat sisältävät kuitenkin Jätekukon toteuttamat jäteastiapesut. Uutena Jätekukko pesee myös taajamien syväkeräyssäiliöt, mikä parantaa asiakkaiden saamaa palvelua. Sekajätteen ja pakkausjätteiden säiliöt pestään kerran vuodessa, biojättesäiliöt kaksi kertaa vuodessa. Säiliöiden pesut otetaan huomioon uuden tyhjennyshinnan määrittelyssä.

Lisäpalvelujen maksut

Jätehuollon lisäpalvelujen maksut ovat entiseen tapaan TSV-asiakkailta samat kuin kunnan ensisijaiselle jätehuoltovastuulle kuuluvilla asiakkailta. Osa lisäpalveluista tarjotaan ainoastaan kotitalouksille ja kunnille, eikä näille ole asetettu ollenkaan hintaa TSV-taksaan. Siltä osin kuin lisäpalvelut ovat eri taksoissa yhtenäiset, maksut muuttuvat samoin perustein eli korotusten perusteena on erityisesti kuljetusyrittäjille maksettavien hintojen nouseminen.

Lisäpalvelujen hintoja esitetään tarkistettavaksi siten, että kuljetusindeksikorotus eli vajaa 13 %:n tarkistus huomioidaan niissä hinnoissa, jotka liittyvät jätteiden keräykseen ja kuljetukseen. Hukkanoutomaksun hintaa nostetaan tätä enemmän, jotta se vastaa urakoitsijalle jatkossa maksettavaa hintaa.

Tilaukskuljetusmaksu veloitetaan nykyisen taksan mukaan epäsäännöllisistä, pyynnön perusteella tapahtuvista jäteastiatyhjennyksistä. Tilaukskuljetusmaksun käyttöalaa esitetään laajennettavaksi siten, että se veloitetaan asiakkaan pyynnön perusteella tehtyjen tyhjennysten lisäksi tilanteissa, joissa jätelajit ovat sekaisin ja kierrätettävän jätteen astia pitää laittaa jätteenkuljettajan ilmoituksen perusteella erikseen tyhjennykseen sekajättereille. Maksulla katetaan ilmoituksen käsittelyn ja uuden reitityksen tuoman lisätyön kustannuksia.

Jätetaksaan on määritelty tuntihinta, jota voidaan käyttää mm. silloin, kun jäteastian tyhjennystilaus ajetaan erillisenä kuljetuksena. Lisäksi taksaan määritellään aikaisempaa laajemmin se, että tuntihintaa voidaan käyttää myös tilanteissa, joissa jätteenkeräyspaikkaan pääsy edellyttää jätteenkuljettajalta jotain aikaa vievää menettelyä. Tällaisista järjestelyistä on aina sovittava Jätekukon kanssa erikseen, koska kaikkia erityisjärjestelyjä ei ole mahdollista toteuttaa.

Lajitteluasemien pienkuormamaksut

Lajitteluasemilla otetaan vastaan jäteastioihin määränsä tai laatunsa vuoksi soveltumattomia jätteitä kotitalous- ja kunta-asiakkaiden lisäksi myös TSV-asiakkailta. Pienkuormien vastaanottomaksut ovat kotitalouksien vastaanottomaksuja korkeammat, koska niissä huomioidaan myös lajitteluasemien kiinteitä kustannuksia. Kuormat ovat myös laajemmin maksullisia kuin kotitauksien maksut. Kotitalouksien käyttöä varten lajitteluasemien infra ja ylläpito katetaan perusmaksulla, jota taas muut asiakkaat eivät maksa.

Pienkuormamaksut perustuvat kuormakokoon ja tämä hinnoittelumalli esitetään säilytettäväksi. Näin pyritään siihen, että jätteet lajitellaan mahdollisimman hyvin ja maksut vastaavat vastaanotettua jätemäärää. Koska erityisesti jätteiden siirtokuljetuskustannukset ovat kohonneet, on pienkuormamaksuja tarvetta nostaa. Korotukset kohdistetaan muihin kuin pienimpään kuormakokoon, jottei hinta muodostuisi esteeksi tuoda pieniä jäte-eriä lajitteluasemalle. Pienimmän kuorman hinnan edullisuudella pyritään myös ohjaamaan siihen, että jätteet lajitellaan ennen lajitteluasemalla tuomista mahdollisimman hyvin. Muita kuin pienimpien kuormien hintoja korotetaan 5–9 % eli 2–5 euroa / kuorma.

Osalla lajitteluasemista on käytössä nykyään itsepalvelumahdollisuus. Tällöin asiakas maksaa lajitteluasemalle tuomansa pienkuorman etukäteen verkkokaupassa. Jätekukon tavoitteena on lisäksi ottaa käyttöön lajitteluasemille maksuautomaatteja kuorman itsenäiseen maksuun. Välillä lajitteluasemalle tulee kuormia, joista on maksettu selkeästi väärän kokoisien pienkuorman maksu taikka maksua ei ole suoritettu, vaikka kuorma sisältää maksullista jätettä. Jotta jätteestä aiheutuvat kustannukset kohdistuvat jätteen tuottajalle, kuormien tuojaa joudutaan selvittämään tällaisissa tapauksissa jälkikäteen. Koska asian selvittelystä aiheutuu kustannuksia, esitetään taksaan otettavaksi näihin tilanteisiin asiakkaalta veloittettava selvitysmaksu, joka laskutetaan puuttuvan pienkuormamaksun lisäksi. Lisäksi tapauksissa, joissa jätettä on jätetty lajitteluasemalle väärin paikkoihin selvästi vastoin ohjeita, voidaan jälkikäteen tehtävästä lajittelusta ja siivoamisesta veloittaa tuntihinta. Nämä maksut ovat TSV-asiakkaille samat kuin kotitalousasiakkaille.

Vaarallisten jätteiden vastaanottomaksut lajitteluasemilla

Vaarallisten jätteiden vastaanotolle on määritelty TSV-taksaan jäteryhmittäiset hinnat alkuvuonna 2022, kun Jätekukko alkoi vastaanottaa aikaisempaa laajemmin näitä jätteitä TSV-asiakkailta. Vastaanottomaksuja on tarvetta muuttaa, sillä vaarallisten jätteiden käsittelyhinnoissa on tapahtumassa merkittäviä muutoksia, kun käsittelypalvelu on kilpailutettu uudelleen. Samalla hinnoittelun rakennetta kehitetään siten, että hinnat muutetaan vastaamaan paremmin kustakin jätelajista aiheutuvia kustannuksia vastaanotettu määrä huomioon ottaen.

Vaaralliset jätteet jaetaan edelleen kolmeen ryhmään niiden vastaanoton ja käsittelyn aiheuttamien kustannusten mukaan. Jäteryhmään 1 kuuluvat jätteet ovat yleisiä, käsittelykustannuksiltaan edullisimpia jätteitä. Jäteryhmään 2 kuuluvat vaaralliset jätteet ovat yleisiä, käsittelykustannuksiltaan keskihintaisia jätteitä. Jäteryhmään 3 kuuluvat vaaralliset jätteet ovat harvinaisempia, käsittelykustannuksiltaan muita kalliimpia jätteitä. Koska eri vaarallisten jätteiden käsittelyhintoihin on tullut eri mitta-

06.10.2022

luokan muutoksia, joitakin yksittäisiä jätelajeja luokitellaan nyt eri ryhmään kuin aikaisemmin.

Tähän asti jäteryhmään 1 kuuluvien jätteiden hinnoittelu on määräytynyt siten, että jätelajia vastaanotetaan 60 kg:aan saakka kiinteällä 23 euron hinnalla. Lisäksi 60-100 kg:n jäte-erän vastaanotolle on kiinteä 47 euron maksu. Jatkossa vastaanottohinta määritellään niin, että hinta on 6 euroa/10 kg Tällä hinnoittelumallilla pienempien erien vastaanoton maksut laskevat ja suurempien nousevat.

Jäteryhmään 2 kuuluvien vaarallisten jätteiden hinnoittelu on määräytynyt siten, että jätelajia vastaanotetaan kiinteällä 47 euron maksulla 0-30 kg ja korkeammalla 70 euron maksulla 30-60 kg. Myös tämän jäte-erän hinnoittelu muutetaan siten, että hinta määräytyy tarkemmin määrän mukaan. Uusi hinta on 19 euroa/10 kg. Tässäkin ryhmässä aivan pienempien erien hinta laskee hieman. Suuremmissa erissä hinnannousu on huomattava, koska tähän ryhmään kuuluvien vaarallisten jätteiden käsittelykustannukset ovat kasvamassa merkittävästi.

Jäteryhmään 3 kuuluvat vaaralliset jätteet on hinnoiteltu tähänkin asti siten, että hinta on asetettu 10 kg:aa kohti. Tämän jäteryhmän hinta on ollut hyvin korkea, 70 euroa/10 kg. Näitä jätteitä vastaanotetaan erittäin vähän ja Jätekuikko on arvioinut, että maksua on mahdollista tässä jäteryhmässä pienentää. Uusi hinta on 59 euroa/10 kg.

Vaarallisia jätteitä otetaan vastaan ainoastaan pieniä eriä siinä määrin kuin ne soveltuvat laatunsa ja määränsä puolesta lajitteluasemille. Tämän vuoksi kullekin jäteryhmälle on tietty enimmäismäärä sille, miten paljon jätettä voidaan ottaa kerralla vastaan. Suurempien jättemäärien tuonnista on sovittava etukäteen Jätekuikon kanssa, jotta voidaan varmistaa vaarallisten jätteen turvallinen vastaanotto ja säilytys sekä kuljetus jatkokäsittelyyn.

Jätekeskuksen vastaanottomaksut

Kuopion jätekeskuksella vastaanotettaville jätteille on määritelty kustannusperusteisesti painoon perustuvat hinnat (euroa/tonni). Hinoissa on huomioitu edelleen kohtuullinen kate. Lähtökohtaisesti niille jätelajeille, jotka on sisällytetty TSV-taksaan, on käsittelypalvelu tarjolla. Jos kuitenkin jätteenkäsittelyn tilanne muuttuu taksan voimassa ollessa niin, ettei jäte sovellu enää jäteyhtiön vastaanotettavaksi esimerkiksi jatkokäsittelykanavan puuttuessa, ei se ole velvollinen ottamaan jätettä vastaan. Jätelain mukainen kunnan toissijainen jätehuoltovelvoite koskee vain sellaista jätettä, joka soveltuu kunnan jätehuoltojärjestelmään. Siltä osin kuin on kyse kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvasta jätteestä, on Jätekuikon vastaanotto järjestettävä.

Jätekeskuksen vastaanottohintoihin tulee korotuksia siltä osin kuin jätteen käsittely kallistuu mm. konetöiden tai kuljetusten kustannusten taikka kilpailutettujen jätteenkäsittelijöiden hintojen kohoamisen vuoksi. Suurin osa hinnankorotuksista on 2–9 %.

Muita suuremmat hinnankorotukset kohdistuvat asfaltin ja tiilen vastaanottoon. Asfaltissa vastaanottohinnan korotus selittyy murskauksen hinnan nousun lisäksi erityisesti sillä, että asfaltista jalostettua murskettä saadaan edelleen verrattain huonosti

06.10.2022

uusiokäyttöön. Tiilelle on vielä huonommin hyötykäyttökohteita. Uutena taksaan määritellään maksu jo valmiiksi murskatun ja maarakennuskäyttöön soveltuvan asfalttijätteen vastaanottoon.

Myös erilaisten maa-ainesten (esim. öljyinen ja roskainen maa-aines) vastaanoton hinnat nousevat muita hintoja enemmän. Niiden hinnan korotusta selittää se, että näitä jätteitä on loppusijoitettava, ja kaatopaikkatilan koko ajan supistuesssa käsitteilyn kustannukset nousevat.

Jätekeskuksen vastaanottohintaa pienennetään tasalaatuiseen poltettavan jätteen suurille erille. Jätteenpolttolaitokset, joihin tällaista jätettä kuljetetaan, ottavat vastaan nyt aikaisempaa edullisemmin hyvälaatuista energiahyödynnettävää jätettä. Tämän vuoksi myös TSV-asiakkaille määräytyvää hintaa voidaan alentaa.

Kyllästetyn puun vastaanottomaksun lisäksi taksaan sisällytetään edullisempi maksu isoille erille kyllästettyjä puupylväitä. Näiden erien on oltava tasalaatuista ja raudattomia. Tällaiset erät saadaan verrattain hyvin energiahyötykäyttöön.

Jätekeskuksen lisäksi jätelajeittain määritellyillä tonnihinnoilla otetaan vastaan jätteitä myös Outokummun lajitteluasemalla. Outokummun lajitteluasemalla on muista lajitteluasemista poiketen vaakajärjestelmä ja rakenteet, jotka mahdollistavat suurempien jäte-erien vastaanoton. Outokummun lajitteluaseman toiminta ei vastaa kuitenkaan kokonaisuudessaan Kuopion jätekeskuksen toimintaa, joten vastaanottohintoja on huomattavasti suppeammin eri jätelajeille kuin Kuopion jätekeskuksella.

Outokummun lajitteluaseman painoperusteiset vastaanottohinnat on muodostettu siten, että Kuopion jätekeskuksen vastaanottohintaan on lisätty jätteiden kuljetuskustannukset jätekeskukselle. Kuljetuskustannukset perustuvat kunnallisen jäteyhtiön laskelmiin siitä, mitä kunkin jätelajin kuljetus maksaa. Jotkut jätelajit vastaanotetaan Outokummussa samalla hinnalla kuin jätekeskuksella, jos jäte käsitellään Outokummussa tai se saadaan toimitettua suoraan käsittelypaikkaan siten, ettei ylimääräisiä kuljetuskustannuksia tule verrattuna Kuopion jätekeskuksella tapahtuvaan vastaanottoon. Outokummun vastaanottohinnat nousevat paikoin samoin perustein kuin jätekeskuksen vastaanottohinnat.

Jätekeskuksen ja Outokummun lajitteluaseman painoperusteisissa hinnoissa on mahdollisuus tarkistaa entiseen tapaan taksassa määriteltyä tarkkaa hintaa alemmaksi tai korkeammaksi 20 %, jos jätteen määrästä, ominaisuuksista tai muista vastaavista seikoista aiheutuu tavallista poikkeavia vastaanottokustannuksia. Jäte-erä voi esimerkiksi tarvita ominaisuuksiensa vuoksi esikäsitteilyä, tai sen jatkokäsittelyn hinta voi olla erän pienuuden tai suuruuden vuoksi normaalista poikkeava. Näin ollen on perusteltua, että hintoja voidaan muuttaa tarvittaessa siten, että ne vastaavat kustannuksia.

Jätekeskuksen ja Outokummun lajitteluaseman palvelumaksuja, kuten konetöiden maksuja ja vaakamaksua, nostetaan kustannusvastaavasti. Vaakamaksulla katetaan niitä kiinteitä kustannuksia, joita aiheutuu jokaisen kuorman kirjaamisesta, raportoinnista, hallinnoinnista ja laaduntarkkailusta. Kiinteällä maksulla varmistetaan, että kustannukset saadaan katettua kaiken kokoisia ja laatuista kuormia ajatellen.

06.10.2022

Joitakin sellaisia jätekeskukselle vastaanotettavia jätteitä, joille ei ole hyötykäyttökohteita, joudutaan loppusijoittamaan kaatopaikalle. Kaatopaikalle toimitetuista jätteistä maksetaan jäteverolain (1126/2010) mukaan tällä hetkellä veroa 70 euroa tonnilta. Jäteverolain muuttamisesta on annettu vastikään hallituksen esitys (HE 185/2022 vp), jossa ehdotetaan, että jäteveroa korotetaan 80 euroon tonnilta ja lisäksi jäteveron veropohjaa laajennetaan 1.1.2023 alkaen. Jätekeskuksen vastaanottohinnoinnissa ei ole vielä huomioitu tätä vielä valmistelussa olevaa jäteverosäätelyn muuttumista. Asia otetaan huomioon TSV-jätetaksan ehdotusta valmisteltaessa.

Laskutustapamaksu

Jätehuoltopalveluja koskevat maksut on tehokkainta ja edullisinta laskuttaa sähköisesti. Paperilaskusta aiheutuu sähköisiä laskutustapoja suuremmat kustannukset. Tämän vuoksi myös TSV-asiakkaille esitetään otettavaksi käyttöön 1,50 euron lisämaksu siitä, jos jätehuoltopalvelut laskutetaan paperilaskulla tai asiakkaalle lähetetään paperinen maksuilmoitus. Lisämaksulla katetaan erityisesti paperilaskun tulos- ja postituskuluja sekä pieneltä osin paperilaskujen aiheuttamia hallinnollisia kustannuksia. Maksulla myös pyritään ohjaamaan asiakkaita vähemmän jätettä tuottaviin sähköisiin laskutustapoihin. Sähköiset laskutavat, kuten useilla yrityksillä käytössä oleva verkkolasku, ovat asiakkaille veloitusettomia.

Vaikutusten arviointi

Taksamuutosten ympäristövaikutusten arvioidaan olevan kokonaisuudessaan neutraalit. Taksamuutosten ei arvioida vaikuttavan jätehuoltopalvelujen hankkimiseen siten, että muutoksilla olisi vaikutuksia ympäristöön.

Jätehuoltopalveluja tarvitseville yrityksille jätelaki ja sen nojalla annettu taksa varmistavat palvelujen saannin aina, kun jäte soveltuu kunnan jätehuoltojärjestelmään. Taksamuutosten vaikutukset TSV-palveluja tarvitseviin yrityksiin ovat lievästi negatiiviset, sillä suuri osa maksuista nousee.

Jätehuollon alalla toimiviin yrityksiin muutokset vaikuttavat eri tavoin riippuen siitä, tukeutuuko jätehuoltoalan yritys palveluntarjonnassaan osin kunnallisen jäteyhtiön palveluihin vai järjestääkö se palveluja pääosin itse. Jättekukolta osin palveluita hankkiville yrityksille maksujen korotukset vaikuttavat negatiivisesti. Jos taas yritys tarjoaa kuljetus- ja käsittelypalvelua omana toimintana, TSV-hintojen nostamisen vaikutus voi olla positiivinen eli kunnallisen jäteyhtiön TSV-hinnan noustessa yksityisen palvelutarjonnan hinta voikin olla siihen nähden kohtuullinen ja asiakas siirtyykin tämän yrityksen palvelujen käyttäjäksi.

Esitys

Jätelautakunta asettaa TSV-taksaluonnoksen yleisesti nähtäville. Lautakunta varaa kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuuden esittää mielipiteensä asiasta. Lisäksi jätelautakunta varaa toimialueen kunnille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille tilaisuuden lausunnon antamiseen TSV-taksaluonnoksesta.

TSV-taksaluonnos sekä kuulutus asian vireillä olosta ja vaikuttamismahdollisuuksista pidetään nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla 10.10.–3.11.2022. Tieto kuulutuksesta lähetetään lisäksi sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat julkaista ne omilla verkkosivuillaan. Asiasta ilmoitetaan lisäksi kuulutuksella, joka julkaistaan kuntien ilmoituslehdissä.

06.10.2022

Nähtävillä olon ja kuulemisen jälkeen taksaan tehdään tarvittaessa lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta muutoksia. TSV-jätetaksa tuodaan tämän jälkeen jätelautakunnalle hyväksyttäväksi.

Liitteet

9 7779/2022 Luonnos TSV-jätetaksaksi 1.1.2023 alkaen

Valmistelija

Saija Pöntinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5066

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Luonnos saostus- ja umpisäiliölietteen käsittelytaksaksi 1.1.2023 alkaen

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen Alueelliset jätehuollon viranomaispalvelut

Tiivistelmä

Saostus- ja umpisäiliölietteen jätetaksassa määritellään maksut, jotka veloitetaan asiakkailta kunnallisille jätevedenpuhdistamoille kuljetetun lietteen käsittelypalvelusta. Saostus- ja umpisäiliölietteen käsittelymaksut koostuvat kuntien vesihuoltolaitoksille tulevasta vastaanottohinnan osuudesta sekä Jätekuolle tulevasta laskituksen ja rekisterin hoitamisen osuudesta. Kaikissa jätelautakunnan toimialueen kunnissa on voimassa yhtenäiset maksut. Taksassa ei määritellä jätevesilietteiden kuljetusmaksuja, joista asiakkaat sopivat kuljetusurakoitsijoiden kanssa.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelymaksut on pidetty ennallaan vuoden 2020 alusta lähtien. Nyt maksuja esitetään korotettavaksi kokonaisuudessaan noin 3,5 %. Maksun korotukset ovat tarpeen, jotta kunnallisilla jätevedenpuhdistamoilla voidaan kattaa kohonneita käyttökustannuksia. Lisäksi maksukorotuksella katetaan Jätekuon kasvaneita kustannuksia, joita on aiheutunut mm. tietojärjestelmien kehittämisestä.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelytaksaksi on valmistelu kunnallisilta vesihuoltolaitoksilta ja kunnalliselta jäteyhtiöltä saatujen tietojen pohjalta. Käsittelyssä on nyt taksaluonnos. Sen jälkeen, kun taksaluonnos käsitellään lautakunnassa, asukkaille ja sidosryhmille varataan vielä vaikutusmahdollisuudet taksaan. Jätelautakunnan on tarkoitus hyväksyä taksa loppuvuonna 2022, jotta taksamuutokset voivat tulla voimaan 1.1.2023.

Jätevesilietteiden jätehuolto

Saostus- ja umpisäiliölietteet ovat jätelain (646/2011) mukaista jätettä. Jätelain 32 §:n mukaan kunnan on järjestettävä asumisessa sekä kunnallisessa hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuolto. Jätelain 33 §:n mukaisen toissijaisen vastuun perusteella kunta vastaa myös muilla kiinteistöillä syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollosta, jos jätteen haltija pyytää palvelua muun palvelutarjonnan puuttuen vuoksi ja jätevesiliete soveltuu käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittely on järjestetty kunnallisilla jätevedenpuhdistamoilla. Alueen jätehuoltopalvelut hoitava kunnallinen jäteyhtiö, Jätekuo, on tehnyt kuntien vesihuoltolaitosten kanssa sopimukset vastaanottopalvelusta. Kuljetukset on sen sijaan järjestetty jätelautakunnan päätöksen 31.10.2013 mukaisesti kiinteistön haltijan järjestäminä eli kuljetuksia ei ole Jätekuon toimesta kilpailutettu. Kukin kiinteistön haltija tilaa jätevesilietteiden kuljetuksen valitsemaltaan jätehuoltorekisteriin merkityltä kuljettajalta.

06.10.2022

Jätevesilietteiden käsittelytaksan perusteet

Koska saostus- ja umpisäiliöliete käsitellään kunnallisessa jätehuoltojärjestelmässä, on käsittelystä perittävä jätelain 78 §:n mukaisesti jätemaksua, jolla katetaan siitä aiheutuvat kustannukset. Jätelautakunnan on hyväksyttävä jätelain 79 §:n mukaan taksa, jossa määritellään lietteiden käsittelymaksujen perusteet. Käsittelymaksut yksittäisille kiinteistön haltijoille määrätään taksan mukaisesti. Kuljetushinnoista jätelautakunta ei sen sijaan päätä, vaan niistä kukin kuljetusyrittäjä sopii asiakkaansa kanssa.

Saostus- ja umpisäiliölietteen käsittelymaksu koostuu kuntien vesihuoltolaitoksille tulevasta vastaanottohinnan osuudesta sekä Jätekukolle tulevasta laskutuksen ja rekisterin hoitamisen osuudesta. Kuntien vesihuoltolaitosten vastaanottohinnalla katetaan lietteiden vastaanoton ja puhdistamokäsittelyn kustannuksia. Laskutuksen ja rekisterin hoidon osuudella katetaan keskitetyn rekisterin hoidon ja laskutuksen kustannuksia, joita aiheutuu Jätekukolle. Tarkoitus on, että saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollosta kunnalliselle jäteyhtiölle aiheutuvat kustannukset saadaan katettua kokonaisuudessaan tällä maksulla.

Jätemaksut suoritetaan Jätekukolle, joka toimii jätelautakunnan lukuun ja hoitaa toimeksiantotehtävänä laskutuksen ja maksukertymien seurannan. Jäteyhtiö maksaa vastaanottohintojen osuudet kunnille tai kuntien vesihuoltolaitoksille.

Asian valmistelu ja kuuleminen

Jätetaksa-asiakirja on valmisteltu jätehuoltoviranomaisessa. Kuntien vastaanottohintojen muuttamisesta on käyty sähköpostikeskustelu kuntien jätevesihuollon yhteys henkilöiden kanssa, ja muutos vastaanottohintaan esitetään tämän keskustelun pohjalta. Kustannukset laskutuksesta ja rekisterin hoitamisesta on selvitetty kunnalliselta jäteyhtiöltä.

Jätelautakunnan käsittelyssä on nyt taksaluonnos. Kuntalaisille ja muille, joihin asia voi vaikuttaa, varataan tämän jälkeen hallintolain 41 §:n mukaiset vaikutusmahdollisuudet taksaan. Tarpeellisten muutosten jälkeen 1.1.2023 voimaan tuleva taksa tuodaan hyväksyttäväksi jätelautakuntaan.

Kuntien vesihuoltolaitoksille maksettava vastaanottohinta

Savo-Pielisen jätelautakunnan toimialueella on ollut vuodesta 2014 lähtien voimassa kaikissa kunnissa yhtenäiset maksut saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelylle. Eri lietelaaduille on erisuuret hinnat, koska ne poikkeavat ominaisuuksiltaan ja näin ollen myös käsittelykustannuksiltaan toisistaan. Yhteiset käsittelymaksujen periaatteet on muodostettu kuntien vesihuoltolaitosten kanssa käydyissä neuvotteluissa siten, että niiden on arvioitu kattavan jätevesilietteiden käsittelystä aiheutuvat kustannukset. Yhtenäisten käsittelymaksujen ansiosta alueen asukkaat ovat yhdenvertaisessa asemassa toisiinsa nähden. Yhtenäiset maksut ohjaavat myös jätteenkuljetusyrittäjiä siihen, että lietteet kuljetetaan lähimmälle jätevedenpuhdistamolle, kun käsittelyhinnoissa ei ole kunnittaisia eroja.

Yhtenäisten käsittelymaksujen käyttöönoton jälkeen kuntien vesihuoltolaitosten yhteyshenkilöiltä on selvitetty vuosittain maksujen muutostarpeita. Maksua on koro-

06.10.2022

tettu viimeksi vuoden 2020 alussa. Nyt käydyssä keskustelun pohjalta on todettu, että hintaa on paikoin tarvetta tarkistaa. Jätevedenpuhdistamoilla käyttökustannukset ovat kasvaneet mm. kemikaali- ja energiakustannusten nousun vuoksi. Osalla puhdistamoista myös lietteen loppusijoituskustannukset nousevat. Lietteiden käsittelymaksun vastaanottohinnan osuutta esitetään korotettavaksi näillä perusteilla 3 %. Nyt tehtävä korotus on varsin kohtuullinen ottaen huomioon sen, että hinta on pysynyt kolmen vuoden ajan samalla tasolla.

Laskutuksen ja rekisterin hoidon kustannukset

Savo-Pielisen jätelautakunnan toimialueella on käytössä saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelymaksun laskutusta varten keskitetty rekisteri- ja laskutusjärjestelmä, joka perustuu jätelautakunnan päätökseen 15.12.2011. Järjestelmässä kuljettajat ilmoittavat tiedon kiinteistöittäin noudetuista lietemääristä Jätekukolle joko sähköisesti päätelaitteella tai paperisella siirtoasiakirjalla. Tieto kultakin kiinteistöltä tyhjennetyistä lietemääristä ja lietteen käsittelystä viedään jätelautakunnan ja Jätekukon yhteisesti pitämään jätehuollon asiakasrekisteriin. Jätekukko hoitaa käsittelymaksun laskutuksen rekisteriin vietyjen tietojen pohjalta.

Laskutuksesta ja jätehuollon asiakasrekisterin hoidosta aiheutuu Jätekukolle kustannuksia, joten kuntien vesihuoltolaitosten vastaanottohinnan päälle on lisätty maksu näiden kustannusten kattamiseksi. Maksu määräytyy lietekuutioittain. Saostussäiliölietteen osalta rekisterin hoidon ja laskutuksen maksu on noin kaksinkertainen umpisäiliölietteeseen verrattuna, jotta kutakin tyhjennystapahtumaa kohden maksut olisivat samansuuntaiset (umpisäiliölietettä tyhjennetään tyypillisesti enemmän kuin saostussäiliölietettä).

Laskutuksen ja rekisterinhoidon osuutta maksussa esitetään korotettavaksi noin 6 %. Erityisesti tietojärjestelmäkulut ovat Jätekukolla kasvaneet, kun Jätekukko on toteuttanut uuden sähköisiä siirtoasiakirjatietoja koskevan sääntelyn vaatimat muutokset omiin järjestelmiinsä. Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetuksessa vaadittavien siirtoasiakirjojen tiedot on viety 1.9.2022 alkaen Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään SIIRTO-rekisteriin. Niiden kuljettajien, jotka käyttävät sähköistä päätelaitetta kuljetusten ilmoittamiseen Jätekukolle, ei tarvitse toimittaa tietoja erikseen SIIRTO-rekisteriin, vaan ne siirtyvät tehdyn rajapinnan kautta sinne Jätekukon järjestelmäästä. Sen sijaan paperisia siirtoasiakirjoja edelleen käyttävien kuljettajien on toimitettava tiedot itse rekisteriin asiointikäyttöliittymän kautta.

Uudet käsittelymaksut

Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelymaksut nousevat kokonaisuudessaan noin 3,5 %. Saostussäiliölietteen uusi käsittelymaksu tulee olemaan 18,15 euroa/m³, kun maksu oli aikaisemmin 17,55 euroa/m³. Umpisäiliölietteen uusi käsittelymaksu tulee olemaan 5,80 euroa/m³, kun se oli aikaisemmin 5,60 euroa/m³.

Vaikutusten arviointi

Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelymaksuihin on tulossa maltillinen korotus, joten taksan vaikutusten arvioidaan olevan ihmisiin neutraalit tai lievästi negatiiviset. Yhtä tyypillisen kokoista saostussäiliön tyhjennystapahtumaa kohti maksun korotus on noin 1-2 euroa. Saostussäiliöt tyhjennetään tavallisesti noin kerran vuodessa. Yhtä umpisäiliön tyhjennystapahtumaa kohti maksun korotus on säiliön koosta riippu-

06.10.2022

en tyypillisesti noin 0,50-1,50 euroa. Umpisäiliöt tyhjennetään kiinteistöillä tarpeen mukaan, kun ne täyttyvät.

Yhdelle kiinteistölle määräytyvä käsittelymaksun muutos on niin pieni, ettei taksamuutoksella arvioida olevan vaikutusta säiliöiden tyhjennystiheyteen ja edelleen ympäristöön. Taksamuutoksella ei arvioida olevan myöskään yritysvaikutuksia.

Esitys

Jätelautakunta asettaa saostus- ja umpisäiliölietteen taksan luonnoksen yleisesti nähtäville. Lautakunta varaa kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuuden esittää mielipiteensä asiasta. Lisäksi jätelautakunta varaa alueen toimialueen kunnille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille tilaisuuden lausunnon antamiseen taksaluonnoksesta.

Taksaluonnos sekä kuulutus asian vireillä olosta ja vaikuttamismahdollisuuksista pidetään nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla 10.10.–3.11.2022. Tieto kuulutuksesta lähetetään lisäksi sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat julkaista ne omilla verkkosivuillaan. Asiasta ilmoitetaan lisäksi kuulutuksella, joka julkaistaan kuntien ilmoituslehdissä.

Nähtävillä olon ja kuulemisen jälkeen taksaan tehdään tarvittaessa muutoksia ja se tuodaan jätelautakunnalle päätettäväksi.

Liitteet

10 7783/2022 Luonnos saostus- ja umpisäiliölietteen käsittelytaksaksi 1.1.2023 alkaen

Valmistelija

Saija Pöntinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5066

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Jätepoliittisen ohjelman toteutuminen ohjelmakaudella 2017-2022

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen Alueelliset jätehuollon viranomaispalvelut

Savo-Pielisen jätelautakunnan ja Jätekuoron toimialueen kunnat ovat hyväksyneet vuonna 2017 jätepoliittisen ohjelman vuoteen 2022. Ohjelmassa on asetettu kuntien yhteiset tavoitteet alueen jätehuollon kehittämiseksi. Jätepoliittinen ohjelma on kunnille myös väline ohjata kunnallista jäteyhtiötä, Jätekuukkoa.

Savo-Pielisen jätelautakunnan jätepoliittisen ohjelman visio vuoteen 2022 on, että alueella on asukkaiden tarpeita palveleva jätehuolto, jonka avulla edistetään kiertotaloutta ja ympäristönsuojelua. Vision toteuttamiseksi ohjelmassa on määritelty kehittämistavoitteita ja -toimenpiteitä neljän asiakokonaisuuden alle;

1. Jätteiden synnyn ehkäisy,
2. Uudelleenkäytön edistäminen ja jätteiden tehokas hyödyntäminen,
3. Ympäristövastuullisen toiminnan edistäminen jätehuollossa,
4. Riittävä jätehuollon palvelutaso ja kattava palveluverkosto.

Tavoitteiden toteuttamiseksi ohjelmassa on vastuutettu toimenpiteitä kunnallisille toimijoille eli kunnille itselleen, kuntien ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisille, jätehuoltoviranomaiselle ja Jätekuukolle. Kuntien tekemän jätelautakuntasopimuksen mukaisesti jätepoliittisen ohjelman seuranta kuuluu jätelautakunnalle.

Jätepoliittisen ohjelman toteutumisen arviointi

Jätepoliittisen ohjelman toimikausi on päättymässä ja uuden ohjelman valmistelutyö on parhaillaan käynnissä, joten jätelautakunta on tehnyt kattavan selvityksen jätepoliittisen ohjelman toteutumisesta ohjelmakaudella 2017-2022. Jätepoliittisen ohjelman toteutumista arvioitiin vuoden 2021 lopulla ja vuoden 2022 alussa sähköisen kyselyn sekä kirjallisuusselvityksen avulla. Kysely kohdistettiin kuntien teknisen toimen edustajille, kuntien ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisille sekä Jätekuoron ja jätehuollon viranomaispalveluiden edustajille. Kyselyn tuloksia täydennettiin kirjallisuusselvityksellä, jonka aineistona käytettiin Savo-Pielisen jätelautakunnan päätöksiä, Jätekuoron vuosikertomuksia, yhteistyötahojen kanssa käytyjen palaverien muistioita ja esitysmateriaaleja jätepoliittisen ohjelman toimikaudelta 2017-2022. Selvityksen pohjalta on tehty tarkempi tavoitekohtainen kooste ohjelman toteutumisesta (liite).

06.10.2022

Jätteiden synnyn ehkäisy ja tuotteiden uudelleenkäytön edistäminen sekä jätteiden tehokas hyödyntäminen

Jätteiden synnyn ehkäisyä sekä tuotteiden uudelleenkäytön edistämistä ja jätteiden tehokasta hyödyntämistä koskevat toimenpiteet ovat toteutuneet Jätekukon ja Savo-Pielisen jätelautakunnan osalta hyvin. Etenkin sähköisten palveluiden kehittämistä sekä tiedotusta ja neuvontaa koskevat toimenpiteet ovat onnistuneet ohjelman edellyttämällä tavalla. Lisäksi hyötyjätteiden lajittelun tehostamiseksi asetetut toimenpiteet, jotka liittyivät esimerkiksi jätetaksan ohjaavaan rakenteeseen sekä hyötyjätteiden erilliskeräysveloitteisiin, ovat toteutuneet jätepoliittisen ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Huolestuttavaa kuitenkin on, ettei sekajätteen seassa olevan biojätteen määrä ole merkittävästi vähentynyt. Hyötyjätteiden lajittelun osalta positiivista kehitystä osoittaa kuitenkin se, että sekajäteastioiden tyhjennysmäärät ovat laskussa ja hyötyjätteiden tyhjennysmäärät nousussa.

Kunnille kohdistetut toimenpiteet, jotka koskivat jätteiden synnyn ehkäisyä ja tuotteiden uudelleenkäytön edistämistä liittyivät kuntien hankintoihin sekä erilaisten materiaalien kierron edistämiseen. Kunnissa tehdään runsaasti kiertotaloutta edistäviä toimenpiteitä mm. kone- ja kalustohankinnoissa, maarakentamisessa ja rakennushankkeissa. Lisäksi kaikissa toimialueen kunnissa on käytössä keinoja tavaroiden ja kalusteiden uudelleenkäytön edistämiseksi. Kuitenkin vain muutaman kunnan hankintaohjeisiin on sisällytetty jätteiden synnyn ehkäisyä tai muita kiertotaloutta edistäviä kirjauksia. Kestävillä julkisilla hankinnoilla kunnat voivat edistää kiertotalouden toteutumista sekä jätelain etusijajärjestyksen toteutumista, joten jätepoliittiseen ohjelmaan on syytä jatkossakin sisällyttää hankintoja koskevia kirjauksia.

Ympäristövastuullisuuden edistäminen

Ympäristövastuullisen toiminnan edistämistä koskevat toimenpiteet ovat toteutuneet pääosin hyvin. Jätehuollon ilmastovaikutuksia on vähennetty Jätekukolla keräyslogistiikkaa tehostamalla sekä siirtymällä osin biokaasukäyttöisiin jäteautoihin. Kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten suorittama vuosittainen kompostointivalvonta ja Jätekukon aktiivinen neuvonta ovat edistäneet asianmukaista kompostointia koko toimialueella. Lisäksi Savo-Pielisen jätelautakunnan toteuttama asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen jätehuollon seuranta on ollut onnistunutta, mutta yritysten jätehuollon seurantaan ja jätehuoltopalveluihin liittyvät toimenpiteet ovat olleet erittäin haasteellisia. Tämä ero on selitettävissä sillä, että jätelaissa yritystoiminnan jätehuolto on rajattu kuntavastuullisen jätehuoltojärjestelmän ulkopuolelle, eikä kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilla välttämättä ei ole resursseja kattavan seurannan ja valvonnan toteuttamiseen.

Jätehuollon palvelutaso ja palveluverkosto

Jätehuollon palvelutasoa ja palveluverkostoa koskevat tavoitteet ovat toteutuneet pääosin erittäin hyvin. Jätekukko ja Savo-Pielisen jätelautakunta ovat yhdessä tehokkaasti toteuttaneet ja kehittäneet kuntalaisille tarjottavia jätehuoltopalveluita jätepoliittisen ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Savo-Pielisen jätelautakunta on vuonna 2018 hyväksynyt jätepoliittista ohjelmaa täydentävän jätehuollon palvelutason vuodelle 2018-2022, ja palvelutason tavoitteet ovat pääosin toteutuneet määritellyn mukaisesti. Palvelutason toteutumista on arvioitu tarkemmin erikseen.

06.10.2022

Yhteenvedona voidaan todeta, että jätepoliittista ohjelmaa on toteutettu ohjelmakaudella monin tavoin ja se on selvästi ohjannut alueen jätehuollon kehittämistä. Etenkin Jätekukolle ja Savo-Pielisen jäteautakunnalle vastuutetut toimenpiteet ovat toteutuneet pääosin erittäin hyvin. Tällä on suuri merkitys jätepoliittisen ohjelman kokonaistoteutumiseen, koska suurin osa ohjelman toimenpiteistä on kohdistettu näiden kahden toimijan vastuulle. Kuntatoimijat ovat jätepoliittisessa ohjelmassa määritelleet Jätekukon toimintaa koskevia tavoitteita, jotka Jätekukko on suurimalta osin saavuttanut, joten voidaan sanoa, että jätepoliittisen ohjelman omistajaohjauksellinen tavoite on myös toteutunut.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Jäteautakunta merkitsee tiedoksi koosteen jätepoliittisen ohjelman toteutumisesta ja lähettää sen edelleen tiedoksi toimialueen kuntiin.

Liitteet

11 7742/2022 Jätepoliittisen ohjelman toteutuminen ohjelmakaudella 2017-2022

Valmistelija

Saija Pöntinen

puh. +358 44 718 5066

Mirkka Korhonen

puh. +358 44 718 5065

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Jätehuollon palvelutason 2018-2022 toteutuminen

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen Alueelliset jätehuollon viranomaispalvelut

Jätehuollon palvelutaso koskee kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon järjestämistä. Kunnan on jätelain (646/2011) 34 §:n mukaan huolehdittava vastuulleen kuuluvan jätehuollon järjestämisessä siitä, että käytettävissä on tarpeen mukaan kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, riittävä määrä vaivattomasti saavutettavia vaarallisen jätteen ja muun jätteen alueellisia vastaanottoaikoja sekä riittävän monipuoliset muut jätehuoltopalvelut, kuten etusijajärjestyksen mukainen mahdollisuus jätteen erilliskeräykseen. Lisäksi jätteen keräys ja kuljetus on järjestettävä ja mitoitettava siten, että ne vastaavat mahdollisimman hyvin syntyvän jätteen määrää ja laatua. Kunnan on huolehdittava myös siitä, että jätteenkuljetuksen ja jätteen alueellisen vastaanoton järjestelyistä tiedotetaan riittävästi ja riittävän usein.

Jätehuollon palvelutasossa määritellään kuntalaisille tarjottavien jätehuoltopalvelujen vähimmäistaso Savo-Pielisen jätelautakunnan ja Jätekuoron toimialueella. Savo-Pielisen jätelautakunta on hyväksynyt vuosille 2018-2022 määritetyn palvelutason 7.6.2018 § 10.

Palvelutasossa on asetettu vähimmäistaso sekajätteen ja kierrätettävien jätteiden kiinteistöittäisille kuljetuspalveluille, sekajätteen aluekeräykselle eli aluekeräyspisteille, kierrätettävien jätteiden aluekeräykselle eli ekopisteille sekä lajitteluasemille ja vaarallisen jätteen vastaanotolle. Lisäksi vähimmäistaso on asetettu jätteiden noutopalveluille, saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetukselle ja vastaanotolle, puutarhajätteille, palveluneuvonnalle ja viestinnälle sekä jätehuollon viranomaispalveluille.

Jätelautakunta seuraa palvelutason toteutumista. Jätehuollon palvelutason vuosille 2018–2022 voidaan todeta toteutuneen pääosin määritellyn mukaisesti. Jätehuoltopalveluista etenkin kiinteistöittäiset kuljetuspalvelut sekä palveluneuvonta ja viestintä ovat palvelutasossa määritellyllä tasolla.

Kiinteistöittäiset kuljetuspalvelut

Sekajätteen ja kierrätettävien jätteiden kuljetus on järjestetty palvelutason mukaisesti kiinteistöittäisellä jätteenkuljetusalueella, joka on määritelty erikseen sekajätteen (v. 2012) ja kierrätettäville jätteille (v. 2020). Kuljetusalueet ovat nähtävissä sähköisellä kartalla, jotta liittymismahdollisuus kiinteistöittäiseen keräykseen on jokaisen asiakkaan tarkastettavissa. Biojätettä, kartonki- ja lasipakkauksia sekä metalleja on kerätty kaikista vähintään 300 asukkaan taajamista jo palvelutason voimaan tullessa vuonna 2018 ja muovipakkausten keräys laajeni kaikkiin näihin taajamiin vuonna 2020.

06.10.2022

Jätekukko on toimittanut kiinteistöille veloitusetta käyttöön sekä sekajätteen että kierrätettävien jätteiden 140 – 660 litran jäteastiat ja vaihtanut rikkinäiset jäteastiat uusiin. Kaikki taajamissa sijaitsevat taloyhtiöiden, kimppojen ja yhteisöjen seka- ja pakkausjäteastiat on pesty palvelutason mukaisesti kerran vuodessa. Biojäteastiat on pesty kaksi kertaa vuodessa.

Aluekeräyspisteet

Sekajätteen kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta täydentää alueellinen keräyspisteverkosto. Jokaiseen kuntaan on järjestetty palvelutason mukaisesti vähintään yksi ympärivuotinen aluekeräyspiste. Ympärivuotinen aluekeräyspiste on järjestetty myös vanhoihin kuntakeskuksiin, joiden alueella on vähintään 500 asukasta. Kesäajan käytössä olevia aluekeräyspisteitä on järjestetty keskeisille vapaa-ajan asuntojen sijaintialueille ja kulkureittien varsille sekä keskeisiin venesatamiin.

Toimialueella on yhteensä 173 aluekeräyspistettä, joista 101 pistettä on ympäri vuoden käytettäviä. Lisäksi on mahdollista käyttää toimialueen ulkopuolella sijaitsevia pisteitä, jotka on järjestetty yhteistyössä naapurialueiden jäteyhtiöiden kanssa. Aluekeräyspisteiden siisteyttä on pyritty parantamaan tyhjennysvälejä tihentämällä ja astiakapasiteettia lisäämällä tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan etenkin sesonkiaikoina. Lisäksi pisteiden lukitsemisesta on saatu myönteisiä kokemuksia vuosina 2020 ja 2021 tehdyssä kokeilussa.

Ekopisteet

Myös pakkausjätteitä vastaanotetaan kiinteistöittäisen keräyksen lisäksi alueellisissa keräyspisteissä. Suurin osa alueellisista keräyspisteistä kuuluu Ringille, mutta Jätekukko täydentää Ringin verkostoa omilla ekopisteillään. Jätekukolla on yhteensä 21 täydentävää ekopistettä, jotka on sijoitettu palvelutasossa määritellyn mukaisesti. Palvelutason mukaan täydentävät ekopisteet järjestetään asuinalueille, joissa on lähipalvelut ja vähintään 300 asukasta, joiden pakkausjätteitä kerätään ekopisteessä. Tarvittaessa ekopiste järjestetään myös jätteenkuljetuslogistiikan kannalta keskeisille asuinalueille, jossa on vähintään 500 asukasta, mutta ei lähipalveluja. Kaikille niille alueille, joille palvelutason mukaisesti kuuluisi järjestää täydentävä ekopiste, ei pistettä ole kuitenkaan saatu sijoitettua sopivan paikan löytymiseen liittyvien haasteiden vuoksi.

Kaikissa ekopisteissä on kerätty vähintään metallia, kartonkipakkauksia ja lasipakkauksia. Kaikille pisteille on järjestetty myös paperin keräys yhteistyössä tuottajien kanssa. Palvelutason mukaisen muovipakkausten keräyksen järjestäminen jokaiseen kuntaan vähintään yhdelle ekopisteelle viivästyi, mutta keräys saatiin toteutettua määritetyn mukaisesti kaikissa kunnissa syksyllä 2021. Käyttökelpoisten tekstiilien keräys on järjestetty palvelutason mukaisesti jokaiseen kuntaan vähintään yhdelle ekopisteelle lukuun ottamatta yhtä kuntaa, jossa tekstiilejä vastaanotetaan lajitteluasemalla ja aluekeräyspisteellä.

Lajitteluasemat ja vaarallisen jätteen vastaanotto

Isokokoisten ja jäteastian soveltumattomien jätteiden vastaanottoon tarkoitettujen lajitteluasemien osalta perustaso on lähes kaikissa kunnissa palvelutason mukainen,

06.10.2022

mutta kaikilta osin määritelty taso ei ole toteutunut. Palvelutason mukaan jokaisessa kunnassa ja vähintään 2000 asukkaan kuntakeskuksessa tarjotaan lajitteluasemapalvelu. Taso on toteutunut lukuun ottamatta Maaninkaa ja Valtimoa, joissa kiertävä lajitteluasema ei palvele ympärivuotisesti. Talvikuukausina vastaanotto on järjestetty ainoastaan vaarallisille jätteille.

Lajitteluasemien aukioloajat on määritelty palvelutasossa kunnan tai kuntakeskuksen asukasmäärään suhteutettuna. Asukasmäärään suhteutetut aukioloajat on otettu lajitteluasemilla käyttöön vuonna 2019, mutta palvelutason mukaiset aukioloajat eivät toteudu niillä asemilla, joilla palvelu on järjestetty kiertävänä keräyksenä. Palvelutason mukaan lajitteluasemat ovat lisäksi auki lauantaisin kunnan tai kuntakeskuksen asukasmäärään suhteutettuna, mutta vuodesta 2020 alkaen kaikki lajitteluasemat ovat olleet auki vain yhtenä lauantaina keväisin. Pieksämäen ja Kuopion lajitteluasemat palvelevat kuitenkin itsepalveluasemina myös lauantaisin ja Kuopion lajitteluasema lisäksi sunnuntaisin.

Vaarallisen jätteen vastaanotto on järjestetty palvelutason mukaisesti lajitteluasemille lajitteluaseman aukioloaikoina. Lisäksi vaarallisen jätteen keräysauto palvelee vähintään 10 000 asukkaan taajamissa, joissa ei ole lajitteluasemaa taajamassa eli käytännössä Kuopion kaupungissa. Palvelutason mukaan keräysauto palvelee vähintään kaksi tuntia viikossa. Vuodesta 2019 alkaen keräysauto on kuitenkin palvellut asiakkaita kerran kuussa pysähtyen kullakin keräyspisteellä tunnin ajan. Keräys on järjestetty palvelutasossa määriteltyä harvemmin, mutta pysähdyspaikkoja on kuitenkin aikaisempaa enemmän. Keräyspisteistä tiedotetaan asiakkaita ennakoon Jättekukon verkkosivuilla.

Palvelutason mukaisesti lajitteluasemilla vastaanotetaan myös puutarhajäte, jos kunta ei ole järjestänyt vastaanottoa. Puutarhajätettä otetaan vastaan Kuopion jätekeskuksen lisäksi seitsemällä lajitteluasemalla.

Saostus- ja umpisäilölietteet

Kaavin kuntaa lukuun ottamatta kaikissa toimialueen kunnissa on jätehuollon palvelutason mukaisesti vähintään yksi vastaanottopaikka saostus- ja umpisäilölietteille. Kaavilta lietteet kuljetetaan Juankosken puhdistamolle. Kaikissa kunnissa on käytössä keskitetty rekisteri ja laskutus.

Palveluneuvonta ja viestintä

Jättekukon palveluneuvonta ja viestintä on toteutettu palvelutasossa määritellyn mukaisesti. Ainoastaan mobiilisovellusta lajitteluohjeiden ja lähimmän keräyspaikan löytämiseksi ei ole toteutettu, koska Omakukko-verkkoasiointipalvelu, Jättekukon nettisivut ja verkkokauppa on tehty mobiililaitteisiin skaalautuviksi. Käytössä olevat asiointikanavat ja asiakkaiden yhteydenottoihin vastausajat ovat palvelutason mukaiset, ja asiakkaille on tuotettu monikanavaisesti tietoa jätehuollon palveluista, jätteen synnyn ehkäisystä ja jätteen lajittelusta. Lisäksi kotitalouksiin on jaettu vuosittain vuosikalenteri ja asiakaslehti. Jättekukko on tarjonnut palvelutason mukaisesti neuvontaa ja valistusta etenkin kouluille sekä muille ryhmille kysynnän mukaan. Myös eri sidosryhmille, kuten isännöitsijöille, on annettu monikanavaista ja ajantasaista tietoa mm. sähköisissä uutiskirjeissä ja asiakastapaamisissa.

06.10.2022

Jätehuollon viranomaispalvelut

Jätekukon toteuttamien jätehuoltopalvelujen lisäksi palvelutasossa on määritelty vähimmäistaso jätelautakunnassa tuotettaville jätehuollon viranomaispalveluille. Palvelutason voidaan todeta toteutuneen hyvin; tarjolla olevat asiointikanavat ja vastausajat yhteydenottoihin ovat palvelutason mukaiset, ja jätemaksuja ja jätehuoltomääräyksistä poikkeamista koskeviin hakemuksiin on annettu päätös palvelutason mukaisessa ajassa.

Sidosryhmiä, kuten isännöitsijöitä ja alueen luottamushenkilöitä, on tiedotettu jätehuoltomääräysten ja jätetaksan muutoksista ennakoivasti uutiskirjein ja kuntien jätehuollon yhteyshenkilöiden ajantasaista tiedottamista varten on otettu käyttöön Teams -yhteistyöalusta.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Jätelautakunta merkitsee tiedoksi yhteenvedon jätehuollon palvelutason toteutumisesta ja lähettää sen edelleen tiedoksi toimialueen kuntiin.

Liitteet

12 7792/2022 Yhteenvedo jätehuollon palvelutason 2018-2022 toteutumisesta

Valmistelija

Hanna Kisonen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5667

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Vuoden 2023 toiminnan suunnittelu ja talousarvion valmistelutilanne

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen Alueelliset jätehuollon viranomaispalvelut

Yleistä toiminnan ja talouden suunnittelusta

Kunnan toiminnalta edellytetään tavoitteellisuutta ja suunnitelmallisuutta. Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa hyväksytään kunnan toiminnan ja talouden tavoitteet. Kuopion kaupungin talousarvio valmistellaan palvelualueilla ja jätehuollon viranomaispalvelujen osio on osa kaupunkiympäristön palvelualueen talousarviota.

Kuopion kaupunginhallitus on antanut talousarvion kehyspäätöksen 6.6.2022. Kuopion kaupungin talousarvioprosessin mukaisesti palvelualueiden lautakunnat eli kaupunkiympäristön palvelualueella kaupunkirakennelautakunta on antanut tämän jälkeen talousarvioesityksen kaupunginhallitukselle 13.9.2022. Vaikka jätehuollon viranomaispalvelujen toiminta on alueellista toimintaa ja muodostaa oman kokonaisuuden, senkin osio on mukana kaupunkiympäristön palvelualueen esityksessä. Jätelautakuntaa sitoo tässä esityksessä se, että jätehuollon viranomaispalvelujen nettotulos on nolla eli kustannukset katetaan kuntien tekemän sopimuksen mukaisesti jätemaksuilla.

Jätelautakunnassa käsitellään nyt jätehuollon viranomaispalvelujen talousarvioluonnos. Sen jälkeen, kun kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion 28.11.2022, lautakunnat hyväksyvät palvelualueiden käyttösuunnitelmat, joissa määritellään talousarvion mukaisten rahojen käyttö. Jätelautakunta hyväksyy jätehuollon viranomaispalvelujen käyttösuunnitelman, johon voidaan tehdä tarvittaessa muutoksia talousarvioluonnokseen nähden. Kokonaisuutena kaupunkiympäristön palvelualueen käyttösuunnitelman hyväksyy kaupunkirakennelautakunta.

Jätelautakunnan ja jätehuollon viranomaispalvelujen toiminta-ajatus

Savo-Pielisen jätelautakunnassa ja sen alaisuudessa toimivassa yksikössä, alueellisissa jätehuollon viranomaispalveluissa, hoidetaan jätelain mukaiset jätehuollon järjestämisen viranomaistehtävät. Lisäksi huolehditaan kuntien yhteisesti sopimista jätehuoltoon liittyvistä seuranta- ja kehittämistehtävistä.

Jätelautakunnan päätöksenteolla luodaan edellytykset toimivalle ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavalle jätehuollolle. Lisäksi edistetään jätelain mukaisen etusijajärjestyksen toteutumista. Jätehuollon seurannalla huolehditaan kunnan jätehuollon järjestämistä vastuulle kuuluvat kiinteistöt eli asuin- ja vapaa-ajan kiin-

06.10.2022

teistöt sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöt kattavasti ja asianmukaisesti järjestetyn jätehuollon piiriin.

Tavoitteena on, että jätehuoltoviranomaisessa tehdään päätökset tehokkaasti ja yhdenmukaisesti koko toimialuetta koskien. Toiminnassa varmistetaan asioiden käsittelyn asiantuntijuus ja huomioidaan asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet.

Jätehuoltoviranomaisen toimintatavoissa otetaan huomioon Kuopion kaupungin strategian mukaiset periaatteet: ”Lupa tehdä toisin. Avoimesti. Innostavasti. Vastuullisesti. Yhdessä.” Muuttuvassa toimintaympäristössä tarvitaan rohkeutta tehdä asioita uudella tavalla. Toiminnassa otetaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja ekologiset vaikutukset. Sidosryhmien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä, ja asukkaat ovat mukana toiminnan ja palvelujen kehittämisessä.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Jätehuollon viranomaispalvelujen vuoden 2023 toimintaympäristöön vaikuttaa edelleen vuonna 2021 toteutunut jätelainsäädännön uudistus sekä vuonna 2022 uudistettavat kunnalliset jätehuoltomääräykset, jätepoliittinen ohjelma ja jätehuollon palvelutaso. Näillä kaikilla on vaikutusta sekä jätehuoltoviranomaisen tehtäväkenttään että toiminnan tavoitteisiin.

Toiminnan tavoitteet ja painopisteet

1. Uusien jätehuoltomääräysten toimeenpano

Muuttuneen jätelainsäädännön pohjalta uudistetut kunnalliset jätehuoltomääräykset tulevat voimaan 1.1.2023. Jätehuoltomääräyksillä toimeenpannaan jätteen kierrätyksen edistämiseksi jätelainsäädäntöön sisällytetyt erilliskeräysveloitteet. Samalla pyritään parantamaan jätteen keräyksen ja kuljetusten toimivuutta sekä edistämään toimivaa jätteen omatoimista käsittelyä.

Jätehuoltomääräysten muutosten toimeenpano edellyttää laajaa tiedottamista yhteistyössä kuntien ja kunnallisen jäteyhtiön kanssa. Tiedottamisen lisäksi toteutumisesta on seurattava: vuonna 2023 keskeisimpänä seurantakokonaisuutena on laajeneva kierrätettävien jätteen kiinteistökeräys (muovi- ja lasipakkaukset sekä metalli). Uudet jätehuoltomääräykset edellyttävät myös sitä, että käytäntöjä uudistetaan (mm. kompostointi-ilmoitusten tekeminen ja käsittely sekä jätevesilietteen omatoimisen käsittelyn ilmoitusten käsittely).

2. Uuden jätepoliittisen ohjelman ja palvelutason hyväksyminen, tunnetuksi tekeminen ja seurannan järjestäminen

Vuonna 2022 valmisteltu kuntien jätepoliittinen ohjelma on tarkoitus saada hyväksyttäväksi kuntiin keväällä 2023. Ohjelmassa asetetaan tavoitteet jätehuollon kehittämiselle vuoteen 2030 saakka, ja se ohjaa niin kuntia, Jätekuukkoa kuin jätelautakuntaakin. Lisäksi jätelautakunnassa hyväksytään jätehuollon palvelutaso, jossa asetetaan vähimmäistaso kunnallisille jätehuoltopalveluille.

Kun jätepoliittinen ohjelma on hyväksytty, on erittäin tärkeää saada se näkyväksi ja tunnetuksi erityisesti kunnissa, jotta se ohjaisi aidosti niiden toimintaa. Tätä varten

06.10.2022

selvitetään uusia viestinnän tapoja ja kehitetään kuntien kanssa tehtävän yhteistyön käytäntöjä. Palvelutason toteuttamista läpikäydään erityisesti Jätekkon kanssa.

Sekä ohjelman että palvelutason seurantaan pyritään luomaan uusi, aikaisempaa tehokkaampi toimintatapa. Tietoa toteutumisesta on tarvetta saada entistä järjestelmällisemmin ja kattavammin sekä siten, että toteutetut toimenpiteet ja toimivat käytännöt tulevat aikaisempaa näkyvämmiin esille kannustaen muitakin toteuttamaan ohjelmaa aktiivisesti.

3. Jätehuollon seuranta ja rekisterityö

Jätehuollon seurannassa tarkastellaan sitä, ovatko kaikki asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt asianmukaisesti järjestetyn jätehuollon piirissä ja ovatko jätehuoltopalvelut määräysten mukaisia. Sekajätteen ja kierrätettävien jätteiden seurannan lisäksi tarkastellaan kiinteistöjen saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollon asianmukaisuutta.

Jätehuollon seurannassa on tarkoituksena koko ajan ylläpitää jätehuoltoon liittymisen hyvää perustasoa. Jätehuollon asiakasrekisteristä tarkistetaan näin ollen kuu-kausittain päättyneet asiakkuudet, minkä jälkeen kiinteistön haltijat kehoitetaan ja liitetään jätehuollon piiriin. Seurannassa tarkastellaan erityisesti kiinteistöjen sekajätteen jätehuolto. Niiltä kiinteistöiltä, joilta jätehuoltomääräykset edellyttävät kierrätettävien jätteiden erilliskeräystä, tarkastellaan myös sen toteutuminen. Vuonna 2023 tavoitteena on lisäksi tarkastella vuosina 2021-2022 valmistuneiden asuin- ja vapaa-ajan rakennusten liittyminen järjestettyyn jätehuoltoon.

Saostus ja umpisäiliölietteiden jätehuollon seurannassa jätehuollon asiakasrekisteriin viedään tietoa siitä, millä kiinteistöillä lietteitä syntyy ja selvitetään, onko kiinteistöillä riittävät säiliöiden tyhjennykset. Samalla tiedotetaan omatoimisen käsittelyn mahdollisuudesta ja sitä koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta sekä käsitellään saapuvat ilmoitukset yhteistyössä kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa. Tiedotuksen ja seurannan avulla pyritään varmistamaan, että saostus- ja umpisäiliölietteet tyhjenetään ja käsitellään asianmukaisesti niin, ettei niitä päädy käsittelemättömänä ympäristöön. Vuonna 2023 hoidetaan vielä jälkiseurantaa niissä kunnissa, joissa ensimmäinen tiedotus- ja kehoitusvaihe on toteutettu. Lisäksi seuranta laajennetaan uusiin kuntiin, todennäköisesti Koillis-Savon alueelle.

Jätehuollon viranomaispalvelujen talousarvioluonnos

Jätehuoltoviranomaisen toiminnan kustannukset katetaan kokonaisuudessaan jätemaksuilla, joten nettotulos on vastuukunnalle nolla. Kuopion kaupungille tai muille kunnille ei siis aiheudu jätehuollon viranomaispalveluista kuluja. Jätehuollon viranomaispalvelujen kustannukset otetaan huomioon jätetaksan mukaisessa perusmaksussa, joka sisältää jätelautakuntaosan.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vuoden 2023 menoiksi on arvioitu yhteensä 392 000 euroa. Henkilöstömenot on laskettu siten, että töissä on viisi vakinaista viranhaltijaa tai työntekijää sekä kesäaikaan harjoittelija. Palvelujen ostoissa otetaan huomioon asiantuntija- ja mainostoimistopalvelujen osto liittyen erityisesti jätepoliittisen ohjelman ja palvelutason viestintään ja seurannan järjestämiseen.

06.10.2022

18 §

Esitys

Lautakunta hyväksyy jätehuollon viranomaispalvelujen toiminnan painopisteet vuodelle 2023. Lautakunta merkitsee tiedoksi talousarvioluonnoksen 2023.

Liitteet

13 7784/2022 Talousarvioluonnos v. 2023

Valmistelija

Saija Pöntinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5066

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

§ 19

Asianro 2256/00.02.03/2022

Jätelautakunnan tiedonannot 6.10.2022**Palvelupäällikkö Saija Pöntinen
Alueelliset jätehuollon viranomaispalvelut**

2256/2022	Jätehuollon viranomaispalvelujen osavuosisikatsaus 2/2022 (1.1.-23.9.2022)
6569/2022	Jätehuoltoviranomaisen lausunto ympäristöministeriölle jätelain muuttamista koskevasta esitysluonnoksesta
2256/2022	Luettelo viranhaltijapäätöksistä ajalta 20.5.–21.9.2022

Vaikutusten arviointi

Esitys Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Liitteet	14	2256/2022 Jätehuollon viranomaispalvelujen osavuosisikatsaus 2/2022
	15	6569/2022 Jätehuoltoviranomaisen lausunto jätelain muuttamista koskevasta esitysluonnoksesta
	16	2256/2022 Luettelo viranhaltijapäätöksistä ajalta 20.5.–21.9.2022 (jaetaan lautakunnan jäsenille)

Valmistelija
Saija Pöntinen puh. +358 44 718 5066
Mari Karttunen puh. +358 44 718 5068
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi ja päättää, ettei mainituissa päätöspöytäkirjoissa olevia otto-oikeuden alaisia päätöksiä oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.